

Briuselis, 2017 12 06
COM(2017) 827 final

2017/0333 (APP)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos valiutos fondo įsteigimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Jau praėjo beveik 16 metų nuo tos dienos, kai pirmosios euro monetos ir banknotai atsirado ES piliečių kasdieniame gyvenime. Šiandien šia valiuta kasdien naudojasi 340 mln. europiečių 19 valstybių narių (euro zonoje). Eurą yra antra pasaulyje labiausiai naudojama valiuta. Eurą savo valiuta pasirinko arba su euru savo valiutą susiejo šešiasdešimt kitų pasaulio valstybių ir teritorijų, kuriose gyvena 175 mln. žmonių.

2008 m. Europą ištikusi finansų ir ekonomikos krizė, kurios pasekmes tebejauciame šiandien, prasidėjo ne euro zonoje, tačiau atskleidė tam tikrus jos institucinius trūkumus. Skubiai reaguojant į neatidėliotinus uždavinius buvo priimtos kelios priemonės. Jomis buvo nustatytos naujos finansinės užkardos, teikiama pagalba labiausiai nukentėjusioms šalims ir pagerintas politikos koordinavimas ES lygmeniu. Išskyrus Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), nustatytą Tarybos reglamentu (ES) Nr. 407/2010, dauguma jų nebuvo Sąjungos teisės sistemos dalis. Valstybės narės dvišaliu pagrindu suteikė finansinę pagalbą Graikijai ir įsteigė Europos finansinio stabilumo fondą (EFSF). Dar 2010 m. Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad EFSF, kuris buvo įsteigtas tik kaip laikina priemonė, turėtų būti pakeistas nuolatine institucija – Europos stabilumo mechanizmu (ESM). Jomis sugriežtintos fiskalinės ir finansinės taisyklės, kad krizė toliau nesiplėstų. Europos Centrinio Banko vykdomi pinigų politikos veiksmai taip pat turėjo lemiamos reikšmės.

Ilgą laiką ekonominio augimo nebuvo arba jis buvo mažas, tačiau ryžtingos visų lygmenų pastangos jau duoda rezultatų – dabar Europa sparčiai atsigauna. Visų valstybių narių ekonomika auga ir jau keletą metų bendras ES vidutinis augimas siekia maždaug 2 proc.¹ Ekonominių nuotaikų rodiklis ES ir euro zonoje yra aukščiausias nuo 2000 m. Nedarbo lygis – žemiausias nuo 2008 m. pabaigos. Visuomenės parama eurui euro zonoje – tvirčiausia nuo tada, kai 2002 m. įvesti euro banknotai ir monetos². Tačiau, kaip pradėdama kadenciją pareiškė dabartinės sudėties Komisija, krizė nesibaigia, kol nedarbas tebėra toks didelis: 2017 m. spalio mėn. euro zonoje buvo 14,3 mln. bedarbių.

Reikia pasimokyti iš svarbios krizės laikotarpio patirties. Susijusios problemos jau buvo aiškiai nurodytos 2015 m. birželio mėn. paskelbtame Penkių pirmininkų pranešime³. Nuo to laiko daug buvo padaryta siekiant sustiprinti ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS) konkrečiais veiksmais. Vykdamas Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą buvo pateikiama daugiau aiškesnių gairių visai euro zonai ir skiriama daugiau dėmesio socialiniams aspektams. Įsteigus Europos fiskalinę valdybą ir nacionalines produktyvumo tarybas, pagerėjo ekonomikos valdymas. Techninė pagalba valstybėms narėms padidinta įsteigiant Paramos struktūrinėms reformoms tarnybą. Imtasi svarbių veiksmų siekiant baigti kurti bankų sąjungą⁴ ir kapitalo rinkų sąjungą⁵: visų pirma tuo pat metu pateiktos bankų sektoriaus rizikos mažinimo ir rizikos pasidalijimo priemonės. Siekiant visuose lygmenyse padidinti politinę

¹ 2017 m. rudens Europos ekonominė prognozė, Institucijos dokumentas Nr. 63.

² „Eurobarometro“ greitoji apklausa Nr. 458, 2017 m. gruodžio 4 d.

³ „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, Jeano-Claude'o Junckerio pranešimas, parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su Donaldu Tusku, Jeroenu Dijsselbloemu, Mario Draghi'u ir Martinu Schulzu, 2015 m. birželio 22 d.

⁴ Visų pirma žr. COM(2017) 592 *final*, 2017 m. spalio 11 d.

⁵ COM(2017) 292 *final*, 2017 m. birželio 8 d.

atsakomybę, aktyviau vykdomas nacionalinių ir Europos politinių veikėjų ir socialinių partnerių dialogas.

Dėl to dabar euro zonos struktūra kaip niekad tvirta, bet tai nereiškia, kad ji jau baigta kurti. Diskusijoms skirtame dokumente dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities⁶ ir diskusijoms skirtame dokumente dėl ES finansų ateities⁷, kuriuos Komisija pateikė imdamasi tolesnių veiksmų pagal Baltąją knygą dėl Europos ateities⁸, primenama dabartinė padėtis ir nubrėžiamas galimas tolesnis kelias iki 2025 m.

Akivaizdu, kad Europa atgauna jėgas. Dabar yra ir ekonominių, ir politinių galimybių, be to teigiami pokyčiai skatina veikti toliau. Negalima sustoti. Stogas turi būti taisomas, kol šviečia saulė.

2017 m. rugsėjo 13 d. pranešime apie Sąjungos padėtį⁹ Komisijos Pirmininkas J.-C. Junckeris išdėstė siekį kurti vieningesnę, stipresnę ir demokratiškesnę Sąjungą ir aiškiai nurodė, kad Europos ekonominės ir pinigų sąjungos kūrimo užbaigimas yra esminė veiksmų gairių dalis, rengiantis vadovų susitikimui Sibiu, kurį Pirmininkas D. Tuskas paskelbė įvyksiant 2019 m. gegužės 9 d. ir kuriame turėtų būti priimti svarbūs sprendimai dėl Europos ateities.

Šie klausimai įtraukti ir į Vadovų darbotvarkę¹⁰, kuria remdamiesi ES vadovai planuoja 2017 m. gruodžio 15 d. surengti euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimą ir aptarti sprendimų dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ir bankų sąjungos priėmimo tvarkaraštį. Taip pat 2018 m. birželio 28–29 d. planuojamas posėdis, skirtas konkrečioms sprendimams priimti.

Pranešime apie Sąjungos padėtį išsakytas raginimas siekti vienybės, veiksmingumo ir demokratinės atskaitomybės yra ypač svarbus norint sukurti ekonominę ir pinigų sąjungą.

- Vienybė. Euro – bendra ES valiuta ir tai, kas nustatoma euro zonai, turėtų būti nustatoma kartu su ateityje eurą įsivesti ketinančiomis valstybėmis narėmis ir joms taikoma. Išskyrus Jungtinę Karalystę ir Daniją, visos kitos euro zonai nepriklausančios valstybės narės yra teisiškai įsipareigojusios ilgainiui įsivesti eurą.¹¹ Be to, Jungtinei Karalystei palikus Sąjungą, euro zonos valstybių ekonomika sudarys apie 85 proc. viso ES bendrojo vidaus produkto. ES politinė ir ekonominė integracija, kurios pagrindas yra bendroji rinka, reiškia, kad euro zonai priklausančių ir jai nepriklausančių valstybių narių ateitis jau yra susijusi, o tvirta ir stabili euro zona labai svarbi jos narėms, o taip pat ir visai ES.

Tai paaiškina, kodėl svarbu, kad euro zonos valstybės narės per Europos valiutos fondą (EVF) kartu su euro zonai nepriklausančiomis valstybėmis narėmis, dalyvaujančiomis bankų sąjungoje, Bendrai pertvarkymo valdybai (BPV) finansinio stabilumo priemone leistų naudotis tomis pačiomis sąlygomis, kad prireikus ji galėtų tokiomis priemonėmis sėkmingai naudotis, kai bankų sąjungoje reikia imtis pertvarkymo veiksmų.

⁶ COM(2017) 291, 2017 m. gegužės 31 d.

⁷ COM(2017) 358, 2017 m. birželio 28 d.

⁸ COM(2017) 2025, 2017 m. kovo 1 d.

⁹ 2017 m. rugsėjo 13 d. Komisijos pirmininko Jeano-Claude'o Junckerio pranešimas apie Sąjungos padėtį 2017 m.

¹⁰ „Vadovų darbotvarkė. Mūsų bendros ateities kūrimas“, Europos Vadovų Tarybos patvirtinta 2017 m. spalio 20 d.

¹¹ Reikia pažymėti, kad iš euro zonai nepriklausančių valstybių narių Danija ir Bulgarija savo valiutą su euru susiejo nuo euro įvedimo 1999 m. Kitai nei Danija, Bulgarija netaiko valiutų kurso mechanizmo II, tačiau levas yra susietas su euru pagal valiutos valdybos principus.

- Veiksmingumas. Tvirtesnei ekonominei ir pinigų sąjungai reikia tvirtesnio valdymo ir veiksmingesnio turimų išteklių naudojimo. Iš dabartinės sistemos matyti, kad beprecedentės krizės problemoms spręsti buvo priimti labai skirtingi sprendimai. Todėl kartais daugėjo priemonių, taisyklės tapo vis sudėtingesnės, o tai lemia sudėtingumą ir kelia dubliavimosi rizika. Didesnė sinergija, supaprastintos procedūros ir tarpvyriausybinių susitarimų integravimas į ES teisinę sistemą sustiprintų valdymą ir sprendimų priėmimo procesą. Siekiant veiksmingumo, visus šiandienos dokumentų rinkinyje Komisijos siūlomus pokyčius galima įgyvendinti remiantis galiojančiomis ES sutartimis.

Patirtis parodė, kad sunku ir sudėtinga sulaukti valstybių narių kolektyvinių veiksmų, kai ekonominės politikos koordinavimo kompetencija yra suteikta Sąjungai. Apskritai, kadangi kartu egzistuoja Sąjungos institucijos ir nuolatiniai tarpvyriausybiniai mechanizmai, pavyzdžiui, ESM, sukuriama sudėtinga sistema, kurioje teisminė apsauga, pagrindinių teisių paisymas ir demokratinė atskaitomybė yra nevienodai ir netolygiai įgyvendinami. Be to, sprendimų priėmimo procesas taikant tarpvyriausybinių metodą paprastai reikalauja sudėtingų nacionalinių procedūrų, todėl dažnai sunku užtikrinti greitį, reikalingą, kad krizių valdymas būtų veiksmingas. Pavyzdžiui, 2015 m. liepos mėn. pagal ESM teikiant paramą Graikijai buvo pasitelkta EFSM: paaiškėjo, kad pakeisti ES reglamentą ir nuspręsti jį taikyti buvo greičiau, nei priimti įprastą ESM sprendimą išmokėti lėšas. Taip pat lėtai veiksmai pritaikomi prie naujų aplinkybių. Kadangi net dėl nedidelių pakeitimų reikia gauti visų susitariančiųjų šalių parašus aukščiausiu politiniu lygmeniu, norint atlikti pakeitimą gali reikėti gauti nacionalinių parlamentų pritarimą. Tos procedūros ilgai trunka ir gali trukdyti imtis veiksmų tada, kai jų reikia. Kita vertus, ES teisinė sistema siūlo įvairiausių metodų, kaip pakeisti galiojančius aktus, ir jų sudėtingumas priklauso nuo nagrinėjamo klausimo rimtumo bei priemonės, kurią reikia pritaikyti, formos. Todėl taikant ES sprendimų priėmimo sistemą atitinkamų nuostatų koregavimo procesas, jei jo prireiktų, būtų greitesnis. Didesnė sinergija ir labiau supaprastintas sprendimų priėmimo procesas sustiprintų valdymą ir procedūras.

- Demokratinė atskaitomybė Ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas taip pat reiškia didesnę politinę atsakomybę ir didesnę skaidrumą, susijusį su tuo, kas, ką ir kada sprendžia skirtingais lygmenimis. Tam reikia, kad priimant sprendimus Europoje turėtų aktyviau dalyvauti piliečiai ir daugiau diskutuoti nacionaliniu lygmeniu, taip pat reikia užtikrinti, kad ir nacionaliniai parlamentai, ir Europos Parlamentas turėtų pakakamai galių stebėti ES ekonomikos valdymą. Tai taip pat turėtų lemti didesnę atsakomybę už kolektyvinius sprendimus ir atvirumą apie jų priėmimo būdą ir pranešimą. Tai ypač aktualu EVF, kuris yra ESM teisių perėmėjas. Demokratinė atskaitomybė – vienas iš svarbių diskusijos apie Europos ateitį aspektų. Laikui bėgant ESM atliko vis svarbesnį vaidmenį. Transformuojant jį į EVF, reikėtų stengtis įtvirtinti jį į patikimą Sąjungos atskaitomybės sistemą ir jam taikyti visavertę teisminę peržiūrą. Visų pirma, Europos Parlamento dalyvavimas sustiprintų demokratinę priežiūrą, o nacionalinių parlamentų vaidmuo išlieka toks pats, atsižvelgiant į didelius valstybių narių įnašus į EVF.

Dėl visų pirmiau nurodytų priežasčių geriausia, kad reikiamos struktūros, pagal kurias euro zonos valstybėms narėms būtų teikiama parama finansiniam stabilumui, būtų Sąjungos sistemos dalis ir už jas atsakytų šiuo tikslu įsteigta Sąjungos įstaiga. Tačiau, atsižvelgiant į pačios Sąjungos patiriamus finansinius apribojimus ir uždavinius ir ESM šioje srityje sukauptą patirtį, tokią įstaigą įsteigti nuo nulio būtų per brangu. Todėl siūlomas EVF geriau turėtų perimti jau veikiančią ESM, su visais jo dabartiniais tikslais, funkcijomis ir priemonėmis. Komisijos dabar siūlomą EVF galima įsteigti remiantis galiojančiomis sutartimis. Be šios užduoties, tai ir puiki proga sukurti BPV skirtą bendrą finansinio stabilumo priemonę. Sukurti

Bendro pertvarkymo fondo (BPF) finansinio stabilumo priemonę valstybės narės susitarė dar 2013 m. ir tai papildė politinį susitarimą dėl Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento¹². Paskutine išėjimu – bendra finansinio stabilumo priemone – būtų galima naudotis siekiant padidinti visų suinteresuotųjų šalių pasitikėjimą veiksnu, kurių imtųsi BPV, patikimumu ir padidinti Bendro pertvarkymo fondo finansinį pajėgumą. Kaip paskutine priemone, ja būtų pasinaudota tik tuo atveju, kai Bendro pertvarkymo fondo išteklių nepakaktų atitinkamo banko arba bankų pertvarkymui finansuoti. Fiskalinio stabilumo priemonė ilgainiui būtų fiskaliniu požiūriu neutrali, nes visos panaudotos lėšos būtų susigrąžintos iš bankų sąjungoje dalyvaujančių valstybių narių bankų sektorių.

Tikslas apsaugoti euro zonos valstybių narių finansinį stabilumą sieja BPV su EVF ir jo pirmtaku ESM, kuris buvo įsteigtas siekiant apsaugoti euro zonos finansinį stabilumą. Iš tiesų, dabar nusistovėjusi bankų ir valstybių tarpusavio priklausomybė reiškia, kad euro zonos ir pačios valiutos finansiniam stabilumui labai svarbus ne tik valstybės, bet ir sisteminės svarbos bankų finansinis patikimumas. Todėl šiame pasiūlyme bus visiškai pagrįstai nustatytas ryšys tarp BPV ir EVF veiklos – bus numatyta priemonė, pagal kurią BPV bus galima suteikti kredito liniją arba garantijas siekiant paremti jos veiklą.

Pastaraisiais metais pareikšta daug nuomonių, kaip užbaigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą. Nuomonės gali skirtis, tačiau bendrai sutariama, kad reikia siekti tolesnės pažangos. Procese aktyviai dalyvavo ir Europos Parlamentas¹³, svarbios diskusijos vyko Euro grupės posėdžiuose¹⁴.

Siūlomas reglamentas, kuriuo įsteigiamas EVF, yra viena iš Komisijos komunikate „Tolesni ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimo veiksmai“ paskelbtų iniciatyvų. Šiame komunikate pateikiamas Komisijos pristatomų visų iniciatyvų loginio pagrindo ir turinio santrauka. Toliau primenama, kad šis rinkinys įtrauktas į platesnes veiksmų gaires, skirtas baigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą iki 2025 m., ir jame nustatytas ateinančių 18 mėnesių veiksmų tvarkaraštis.

Šis pasiūlymas grindžiamas gerai įtvirtinta Europos stabilumo mechanizmo struktūra įsteigiant Europos valiutos fondą, įtvirtintą Sąjungos teisės sistemoje. Apie tai jau skelbta Penkių pirmininkų pranešime, jį įsteigti ragino ir Europos Parlamentas, pabrėždamas, kad Europos valiutos fondui turi būti suteiktas deramas skolinimo ir skolinimosi pajėgumas ir aiškiai apibrėžti jo įgaliojimai¹⁵.

Europos stabilumo mechanizmas buvo sukurtas 2012 m. spalio mėn. krizės įkarštyje. Dėl tuometinės įtampos reikėjo rasti tarpvyriausybinių sprendimą. Tačiau jau tada buvo aišku, kad tai būtų galima pasiekti ir remiantis ES Sutartimis, kaip nurodyta, pavyzdžiui, Komisijos „Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projekte“¹⁶.

¹² 2013 m. gruodžio 18 d. Euro grupės ir Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos ministrų pareiškimas dėl bendro pertvarkymo mechanizmo finansinio stabilumo priemonės.

¹³ Visų pirma žr. 2017 m. vasario 16 d. Europos Parlamento rezoliucijas dėl i) euro zonos biudžeto pajėgumo (2015/2344(INI)), ii) galimų dabartinės Europos Sąjungos institucinės sąrangos pakeitimų ir korekcijų (2014/2248(INI)) ir iii) Europos Sąjungos veikimo gerinimo remiantis Lisabonos sutarties teikiamomis galimybėmis (2014/2249(INI)).

¹⁴ Visų pirma žr. 2017 m. lapkričio 6 d. Euro grupės posėdį tema „Fiskalinis pajėgumas ir Ekonominės ir pinigų sąjungos fiskalinės taisyklės“, 2017 m. spalio 9 d. posėdį tema „Ekonominės ir pinigų sąjungos ateitis. ESM vaidmuo“ (ecfin.cef.cpe(2017)5598799) arba 2017 m. liepos 10 d. posėdį tema „Tolesni veiksmai, susiję su ekonominės ir pinigų sąjungos ateitimi“ (ecfin.cef.cpe(2017)3980511).

¹⁵ 2017 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl euro zonos biudžeto pajėgumo (2015/2344(INI)).

¹⁶ COM(2012) 777 „Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projektas“, 2012 m. lapkričio 28 d.

Akivaizdžiai matyti, kad ilgą laiką Europos stabilumo mechanizmo reikšmė buvo lemiama padedant išlaikyti euro zonos finansinį stabilumą. Juo pasinaudojant buvo teikiama papildoma finansinė parama sunkumus patiriančioms euro zonos valstybėms narėms. Transformuojant jį į Europos valiutos fondą sustiprės jo institucinis įtvirtinimas. Taip bus sukurta sinergija su ES sistema, visų pirma atsižvelgiant į skaidrumą, teisminę peržiūrą ir ES finansinių išteklių efektyvumą, taigi valstybėms narėms bus teikiama didesnė parama. Be to, bus pagerintas tolesnis bendradarbiavimas su Komisija ir atskaitomybė Europos Parlamentui. Tačiau būdas, kuriuo nacionalinės vyriausybės turi atsiskaityti savo nacionaliniams parlamentams nepasikeis, išliks ir dabartinio Europos stabilumo mechanizmo įsipareigojimai.

Iniciatyva įgyvendinama teikiant pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriam turi pritarti Europos Parlamentas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 352 straipsnį. 352 straipsnyje numatyta, kad Europos stabilumo mechanizmas gali būti integruotas į Sąjungos sistemą, nes tai reikalinga euro zonos finansiniam stabilumui užtikrinti¹⁷, o sutartyse nenumatytas joks kitas ES teisinis pagrindas šiam konkrečiam tikslui pasiekti¹⁸. To straipsnio 2 dalyje aiškiai nustatytas nacionalinių parlamentų vaidmuo. Praeityje keli reikšmingi sprendimai, kuriais buvo sudarytas pagrindas ekonominei ir pinigų sąjungai kurti, buvo pagrįsti 352 straipsnio ekvivalentu. Pavyzdžiui, sprendimai dėl Europos bendradarbiavimo pinigų srityje fondo, Europos piniginio vieneto ir pirmųjų mokėjimo balansų mechanizmų buvo priimti pagal Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 235 straipsnį, t. y. 352 straipsnio pirmtaką.

Su pasiūlymu pateikiamas projektas, kuris galėtų tapti euro zonos valstybių narių tarpvyriausybiniu susitarimu, kuriame jos susitartų dėl lėšų perkėlimo iš Europos stabilumo mechanizmo Europos valiutos fondui. Taip pat numatoma, kad Fondas pakeis ESM ir perims jo teises, įskaitant jo teisinę padėtį su visomis teisėmis ir pareigomis.

Remiantis šiandienos pasiūlymu Europos valiutos fondas bus įsteigtas kaip unikalus teisinis subjektas, veikiantis pagal Sąjungos teisę. Jis pakeis Europos stabilumo mechanizmą, tačiau jo finansinė ir institucinė struktūra iš esmės nepasikeis. Taigi Europos valiutos fondas toliau teiks paramą finansiniam stabilumui toms valstybėms narėms, kurioms tokios paramos reikės, rinks lėšas rengdamas kapitalo rinkos priemonės ir vykdys pinigų rinkos sandorius. Jo narės nesikeis, o kitos valstybės narės galės dalyvauti, kai įsives eurą.

Atsižvelgiant į tai, kad Europos valiutos fondas taps Sąjungos įstaiga, būtina atlikti kai kuriuos tikslinius dabartinės Europos stabilumo mechanizmo struktūros pakeitimus. Vienas iš pakeitimų – Europos valiutos fondo savo nuožiūra priimtus sprendimus turi patvirtinti Taryba.¹⁹

Be to, šis pasiūlymas turi kelias naujas ypatybes.

---

¹⁷ Būtinybė turėti tokią įstaigą kaip Europos stabilumo mechanizmas euro zonos stabilumui apsaugoti yra pagrįsta faktiniais elementais ir patvirtinta Sutarties dėl ES veikimo 136 straipsnio 3 dalyje, taip pat Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutarties antroje konstatuojamoje dalyje, kuriuose nurodoma, kad dabartinis Europos stabilumo mechanizmas – tai stabilumo mechanizmas, „kuris bus naudojamas kilus būtinybei euro zonos kaip visumos stabilumui apsaugoti.“

¹⁸ Europos Teisingumo Teismas jau svarstė galimybę taikant 352 straipsnį įsteigti Sąjungos įstaigą, kuri teiktų finansinę paramą euro zonos stabilumui užtikrinti. Žr. 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo, byla C-370/12, EU:C:2012:765, 67 punktą (Pringle byla).

¹⁹ Taip bus užtikrinta atitiktis Meroni doktrinai. Meroni doktrina, kurios pagrindas bylos C/56 ir 10/56 (Meroni / Vyriausioji valdyba [1957/1958] ECR 133), yra susijusi su ES institucijų užduočių perdavimo reguliavimo agentūroms mastu ir sąlygomis.

Pirma, Europos valiutos fondas galės teikti Bendro pertvarkymo fondo finansinio stabilumo stiprinimo priemonę. Tai pagrindinis bankų sąjungos antrojo ramsčio elementas – Bendro pertvarkymo mechanizmas²⁰. 2013 m. priėmus bendrą pertvarkymo mechanizmą, valstybės narės taip pat susitarė parengti Bendro pertvarkymo fondo stabilumo stiprinimo priemonę. Ji turėjo būti kraštutine priemone, kuri būtų taikoma, jeigu Bendro pertvarkymo fondo neatidėliojant reikalingų išteklių nepakaktų kapitalo ar likvidumo užtikrinimo reikmėms. Valstybės narės taip pat susitarė dėl neutralumo fiskaliniu požiūriu vidutiniu laikotarpiu, kad stabilumo stiprinimo priemonę prireikus taikyti, lėšas būtų galima susigrąžinti iš euro zonos bankų sektoriaus.

Naujomis ES bankų priežiūros ir pertvarkymo taisyklės, parengtomis po krizės, labai sumažinta bankų įsipareigojimų nevykdymo tikimybė ir galimas poveikis. Tačiau norint padidinti Bendro pertvarkymo fondo finansinį pajėgumą tebėra reikalinga bendra finansinio stabilumo stiprinimo priemonė. Tokia finansinio stabilumo priemonė suteiktų pasitikėjimo bankų sistema paremdama veiksmy, kurių imasi Bendra pertvarkymo valdyba, patikimumą. Savo ruožtu tai iš esmės sumažintų tokios padėties, kuriai susiklosčius būtų taikoma stabilumo stiprinimo priemonė, tikimybę.

Dabar bendrai sutariama, kad Europos stabilumo mechanizmas – būsimas Europos valiutos fondas – geriausiai galėtų taikyti tokią finansinio stabilumo priemonę, teikdamas kredito liniją arba garantijas Bendram pertvarkymo fondui. Visa tai įtrauktą į šiandienos pasiūlymą, kuriame taip pat nustatomas atitinkamas sprendimų priėmimo procesas, kuriuo užtikrinama, kad prireikus finansinio stabilumo priemonę būtų galima skubiai taikyti. Be to, siekiant atsižvelgti į euro zonai nepriklausančių valstybių narių, prisijungusių prie bankų sąjungos, teisėtus interesus siūlomi specialūs susitarimai.

Antra, kalbant apie valdymą, į pasiūlymą įtraukiama galimybė greičiau priimti sprendimus, susiklosčius konkrečiai neatidėliotinai padėčiai. Dėl pagrindinių sprendimų, turinčių finansinį poveikį (pvz., dėl reikalavimų įmokėti lėšas), siūloma toliau spręsti vieningai. Tačiau priimti konkrečius sprendimus dėl stabilumo rėmimo, išmokų pagal finansinio stabilumo priemonę ir jos taikymą, siūloma griežtesne kvalifikuota balsų dauguma, kurios atveju reikia surinkti 85 proc. balsų.

Trečia, kalbant apie finansinės pagalbos programų valdymą, pasiūlyme numatyta, kad EVF ir Europos Komisija daugiau tiesiogiai dalyvaus.

Ketvirta, pasiūlyme nurodyta galimybė Europos valiutos fondui kurti naujas finansines priemones. Ilgainiui tokios priemonės galėtų papildyti arba paremti kitas ES finansines priemones ir programas. Tokia sinergija galėtų būti ypač naudinga, jei ateityje Europos valiutos fondas atliktų vaidmenį, susijusį su stabilizavimo funkcija.

Atlikus šiuos pakeitimus, Europos valiutos fondas ES sistemoje įsitvirtintų kaip tvirta krizių valdymo įstaiga, kurios veikla užtikrinama visapusiška sinergija su kitomis ES institucijomis. Taryba ir Komisija išlaikys savo ekonominės ir fiskalinės priežiūros ir politikos koordinavimo kompetenciją ir atsakomybę, kaip nustatyta ES sutartyse.

---

²⁰ Reglamentas (ES) Nr. 806/2014. Bendra pertvarkymo vadyba (BPV) – didelių sisteminių bankų pertvarkymo institucija, veikianti nuo 2016 m. sausio mėn. Bendras pertvarkymo fondas finansuojamas iš euro zonos bankų sektoriaus įnašų. Šie įnašai gali būti naudojami pertvarkymo išlaidoms finansuoti su sąlyga, kad tenkinamos visos reguliavimo sistemos sąlygos, be kita ko, kad gelbėjimo privačiomis lėšomis dalį sudarytų 8 proc. bendrą atitinkamo banko įsipareigojimų.

Siekiant geriau atitikti valstybių narių poreikius, bendradarbiauti su rinkos dalyviais ir išvengti veiklos dubliavimo galima taip pat padidinti praktinį bendradarbiavimą. Tolesnis bendradarbiavimas galėtų būti vykdomas atsižvelgiant į pažangą, padarytą stiprinant ekonominę ir pinigų sąjungą.

- **Siūlomi ESM struktūros patobulinimai**

Siūlomas reglamentas ir jo priedas, kuriame pateikiamas EVF statutas, yra pagrįsti ESM sutartimi ir ESM įstatais.

Priedas didžia dalimi atitinka ESM sutarties tekstą. Nemažai ESM sutarties straipsnių liko iš esmės nepakeisti. Tai straipsniai, susiję su akciniu kapitalu, reikalavimais įmokėti lėšas ir įnašų raktu (8, 9 ir 11 straipsniai), priemonėmis, pagal kurias EVF narėms teikiama parama finansiniam stabilumui (14–18 straipsniai), kainų nustatymo politika (20 straipsnis), skolinimosi operacijomis (21 straipsnis), finansų valdymu (25–28 straipsniai), vidaus auditu (33 straipsnis) ir laikinu įnašų rakto koregavimu (44 straipsnis).

Pasiūlyme nuo dabartinės ESM sutarties teksto nutolstama dėl dviejų priežasčių: siekiant teisinio suderinamumo su ES teisine sistema ir padaryti nedidelius pakeitimus siekiant patobulinti EVF operacijas ir sprendimų priėmimo procesą.

1) Teisinis suderinamumas su ES teisine sistema

Pirma, pačiame siūlomame reglamente yra straipsnių su pakeitimais, kurie reikalingi siekiant suderinamumo su ES teise: EVF įsteigimas (1 straipsnis), EVF teisių ir pareigų perėmimas ir jo pakeitimas (2 straipsnis), Tarybos atliekamo politinės veiksmų laisvės turinčių Valdytojų tarybos arba Direktorių valdybos priimtų sprendimų patvirtinimo proceso nustatymas (3 straipsnis), susiję skelbimo reikalavimai (4 straipsnis), ir nuostatos dėl specialios atskaitomybės Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams (5 ir 6 straipsniai). Taip pat numatytos dvi baigiamosios nuostatos (7 ir 8 straipsniai).

Antra, siūlomo reglamento priede pateikiamas EVF statutas. Siekiant užtikrinti suderinamumą su Sąjungos teise, jame padaryti tokie pakeitimai: skolinimo pajėgumo nustatymas (8 straipsnis), principai, kuriais grindžiamos stabilumo operacijos (12 straipsnis), įtraukta priemonė, pagal kurią teikiama parama tiesioginiam kredito įstaigų rekapitalizavimui (19 straipsnis), su EVF biudžetu susijusi procedūra (29 ir 30 straipsniai), metinės ataskaitos (31 straipsnis), finansinės ataskaitos ir metinė ataskaita (32 straipsnis), išorės auditas (34 straipsnis), Auditorių taryba (35 straipsnis), susitarimas dėl būstinės (37 straipsnis), privilegijos ir imunitetai (38 straipsnis), nuostatos dėl personalo (39 straipsnis), profesinė paslaptis ir keitimasis informacija (40 straipsnis), su EFSF susijusių įgaliojimų suteikimas vadovybei (42 straipsnis), kovos su sukčiavimu priemonės (45 straipsnis), prieiga prie dokumentų (46 straipsnis), kalbos reikalavimai (47 straipsnis).

2) EVF operacijų ir sprendimų priėmimo proceso tobulinimas

Be to, siekiant tam tikrų papildomų tikslų, pakeisti šie ESM sutarties straipsniai: patobulinama balsavimo tvarka (5 ir 6 straipsniai), valdančiojo direktoriaus skyrimo procedūra (7 straipsnis), nustatoma nauja funkcija – teikti paramą BPV ir atitinkamai pakeičiami EVF tikslai ir principai (3, 22–24 straipsniai), suteikiama daugiau lankstumo sudarant bendradarbiavimo susitarimus (41 straipsnis).

3) Atitikmenų lentelė

Toliau pateikiamos atitikties lentelės kairėje pusėje pateikiama ESM sutarties struktūra, o dešinėje – siūlomo reglamento ir EVF statuto struktūra.

ESM sutarties straipsniai	Atitinkamos siūlomo EVF reglamento ir EVF statuto (toliau – statutas) nuostatos
1 straipsnis (EVF įsteigimas)	Siūlomo reglamento 1 straipsnis (EVF įsteigimas)
–	Siūlomo reglamento 2 straipsnis (ESM teisių ir pareigų perėmimas ir jo pakeitimas)
–	Siūlomo reglamento 3 straipsnis (Tarybos vaidmuo)
–	Siūlomo reglamento 4 straipsnis (paskelbimas)
–	Siūlomo reglamento 5 straipsnis (Europos Parlamentas)
–	Siūlomo reglamento 6 straipsnis (nacionaliniai parlamentai)
–	Siūlomo reglamento 7 straipsnis (nuorodos į ESM galiojančiuose Sąjungos teisės aktuose)
–	Statuto 1 straipsnis (teisinis EVF statusas)
2 straipsnis (narystė)	Statuto 2 straipsnis (narystė)
3 straipsnis (tikslas)	Statuto 3 straipsnis (tikslas ir užduotys)
4 straipsnis (struktūra ir balsavimo tvarka)	Statuto 4 straipsnis (struktūra ir balsavimo taisyklės)
5 straipsnis (Valdytojų taryba)	Statuto 5 straipsnis (Valdytojų taryba)
6 straipsnis (Direktorių valdyba)	Statuto 6 straipsnis (Direktorių valdyba)
7 straipsnis (vykdomasis direktorius)	Statuto 7 straipsnis (valdantysis direktorius)
8 straipsnis (įstatinis kapitalas)	Statuto 8 straipsnis (pradinis įstatinis kapitalas)
9 straipsnis (reikalavimas įmokėti kapitalą)	Statuto 9 straipsnis (reikalavimai įmokėti lėšas)
10 straipsnis (įstatinio kapitalo pakeitimai)	Statuto 10 straipsnis (kapitalo didinimas)
11 straipsnis (įmokų raktas)	Statuto 11 straipsnis (įnašų raktas)
12 straipsnis (principai)	Statuto 12 straipsnis (principai, kuriais grindžiamos EVF stabilumo operacijos)
13 straipsnis (paramos stabilumui teikimo tvarka)	Statuto 13 straipsnis (EVF narėms skiriamos paramos stabilumui teikimo tvarka)
14 straipsnis (ESM prevencinė finansinė parama)	Statuto 14 straipsnis (EVF prevencinė finansinė pagalba)
15 straipsnis (finansinė parama ESM narės finansų įstaigoms rekapitalizuoti)	Statuto 15 straipsnis (finansinė pagalba EVF narės kredito įstaigoms rekapitalizuoti)
16 straipsnis (ESM paskolos)	Statuto 16 straipsnis (EVF paskolos)
17 straipsnis (pirminės rinkos paramos priemonė)	Statuto 17 straipsnis (pirminės rinkos paramos priemonė)
18 straipsnis (antrinės rinkos paramos priemonė)	Statuto 18 straipsnis (antrinės rinkos paramos priemonė)
19 straipsnis (finansinės paramos priemonių sąrašo pakartotinis svarstymas)	–
–	Statuto 19 straipsnis (tiesioginio kredito įstaigų rekapitalizavimo priemonė)

20 straipsnis (kainų nustatymo politika)	Statuto 20 straipsnis (kainų nustatymo politika)
21 straipsnis (skolinimosi operacijos)	Statuto 21 straipsnis (skolinimosi operacijos)
–	Statuto 22 straipsnis (BPV skirtos kredito linijos ar garantijos)
–	Statuto 23 straipsnis (EVF taikomos taisyklės)
–	Statuto 24 straipsnis (taisyklės, taikomos Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 2 straipsnyje apibrėžtomis dalyvaujančioms valstybėms narėms, kurių valiuta nėra euro)
22 straipsnis (investavimo politika)	Statuto 25 straipsnis (investicijų politika)
23 straipsnis (dividendų politika)	Statuto 26 straipsnis (dividendų politika)
24 straipsnis (rezervo ir kiti fondai)	Statuto 27 straipsnis (rezervo ir kiti fondai)
25 straipsnis (nuostolių padengimas)	Statuto 28 straipsnis (nuostolių padengimas)
26 straipsnis (biudžetas)	Statuto 29 straipsnis (biudžetas)
–	Statuto 30 straipsnis (biudžeto sudarymas)
27 straipsnis (metinės finansinės ataskaitos)	Statuto 31 straipsnis (metinės ataskaitos)
–	Statuto 32 straipsnis (finansinės ataskaitos ir metinė ataskaita)
28 straipsnis (vidaus auditas)	Statuto 33 straipsnis (vidaus auditas)
29 straipsnis (išorės auditas)	Statuto 34 straipsnis (išorės auditas)
30 straipsnis (Auditorių taryba)	Statuto 35 straipsnis (Auditorių taryba)
31 straipsnis (vieta)	Statuto 36 straipsnis (vieta)
–	Statuto 37 straipsnis (susitarimas dėl būstinės)
32 straipsnis (privilegijos ir imunitetas)	Statuto 38 straipsnis (privilegijos ir imunitetai)
33 straipsnis (ESM personalas)	Statuto 39 straipsnis (EVF personalas)
34 straipsnis (profesinė paslaptis)	Statuto 40 straipsnis (profesinė paslaptis ir keitimasis informacija)
35 straipsnis (asmenims suteiktas imunitetas)	–
36 straipsnis (atleidimas nuo mokesčių)	–
37 straipsnis (aiškinimas ir ginčų sprendimas)	–
38 straipsnis (tarptautinis bendradarbiavimas)	Statuto 41 straipsnis (bendradarbiavimas)
39 straipsnis (ryšys su EFSF skolinimo veikla)	–
40 straipsnis (EFSF suteiktos paramos perdavimas)	–
–	Statuto 42 straipsnis (EFSF valdymas)
41 straipsnis (pradinio kapitalo mokėjimas)	Statuto 43 straipsnis (pradinio kapitalo mokėjimas)
42 straipsnis (laikinas įmokų rakto koregavimas)	Statuto 44 straipsnis (laikinas įnašų rakto koregavimas)
43 straipsnis (pirmas paskyrimas)	–
44 straipsnis (prisijungimas)	–
45 straipsnis (priedai)	–
46 straipsnis (deponavimas)	–
47 straipsnis (ratifikavimas, priėmimas ar patvirtinimas)	–

48 straipsnis (įsigaliojimas)	Siūlomo reglamento 8 straipsnis
–	Statuto 45 straipsnis (kovos su sukčiavimu priemonės)
–	Statuto 46 straipsnis (prieiga prie dokumentų)
–	Statuto 47 straipsnis (kalbos reikalavimai)

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymu įsteigti EVF Sąjunga sukurtų Sąjungos įstaigą, kuri siekdama apsaugoti savo valstybių narių finansinį stabilumą galėtų imtis ryžtingų veiksmų. Konkrečiau, kartu turėdama nuolatinę priemonę, pagal kurią teikiama vidutinės trukmės parama euro zonai nepriklausančių valstybių narių mokėjimų balansams, Sąjunga turėtų įvairių nuolatinių stabilizavimo priemonių, kurias galima taikyti visoms valstybėms narėms, ir galėtų naudotis dideliais finansiniais ištekliais, viršijančiais tuos, kuriais galima naudotis taikant EFSM.

Siūlomas reglamentas, kuriuo įsteigiamas EVF, yra logiškas tolesnis žingsnis po Reglamento (ES) Nr. 472/2013 priėmimo. Pastarajame reglamente Sąjunga įtvirtino savo kompetenciją finansinės pagalbos teikimo ir su ja susijusio ekonominės politikos koordinavimo srityje kartu rodydama savo pajėgumą numatyti tinkamas priemones, derindama savo sistemos demokratinį teisėtumą su savo sprendimų priėmimo struktūrų veiksmingumu. Todėl EVF įsteigimas Sąjungos sistemoje visiškai atitinka ankstesnes Sąjungos politikos iniciatyvas ir papildoma su jomis susijusius ankstesnius veiksmus.

Be to, finansinio stabilumo priemonės funkcijos sukūrimas siekiant paremti BPV, papildoma pastarojo meto iniciatyvas iš esmės susilpninti valstybių narių finansų ir jų bankų sistemų ryšį. Svarbus žingsnis šia linkme buvo Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 ir Direktyva 2014/59/ES, kuriuose BPV patikėta kurti ir vykdyti kredito įstaigų pertvarkymo schemas. Reglamentu BPV suteikiami įgaliojimai sudaryti sutartis dėl finansinių struktūrų, kad būtų įgyvendinami finansavimo susitarimai. Tai įgyvendinama šiuo pasiūlymu kartu patikslinant, kad visos lėšos, kurias BPV pasiskolina iš EVF turėtų būti susigrąžintos iš bankų sistemos.

Be to, būsimos politikos iniciatyvos, pavyzdžiui, stabilizavimo funkcijos nustatymas, taip pat galėtų būti sukurtos tokiu pačiu principu. Stabilizavimo funkcija – galimybė skubiai, automatiškai paskirti išteklių pagal iš anksto nustatytus tinkamumo kriterijus. Ja būtų siekiama šiuos išteklius panaudoti tam, kad būtų sušvelnintas asimetrinių sukrėtimų poveikis. Nuosmukio atveju valstybės narės pirmiausia naudotųsi automatinėmis stabilizavimo priemonėmis ir diskrecine fiskaline politika pagal Stabilumo ir augimo pakta (SAP). SAP numatyti papildomi rezervai ir mažesnės fiskalinio koregavimo pastangos sudėtingomis ekonominėmis sąlygomis. Tik jei šių rezervų ir stabilizavimo priemonių nepakaktų, stiprių asimetrinių sukrėtimų atveju būtų leista naudotis stabilizavimo funkcija. EVF galėtų padėti atlikti tokią funkciją, organizuodamas ir sudarydamas sąlygas pasinaudoti reikalingu rinka pagrįstu finansavimu, susijusiu su leidimu pasinaudoti funkcija.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas yra SESV 352 straipsnis. Norint taikyti tą straipsnį, reikia, kad būtų įvykdytos trys sąlygos. Pirmosios dvi sąlygos yra tai, kad Sutartyse nėra konkretaus teisinio pagrindo ir veiksmai atitinka Sąjungos politiką. Teisingumo Teismas jau yra priėmęs

sprendimą, kad ESM atveju abi sąlygos yra tenkinamos (Pringle byla²¹). Vykdamas Sąjungos ekonominę politiką, kaip nustatyta SESV III dalies VIII antraštinėje dalyje „Ekonominė ir pinigų politika“, reikiama įgaliojimai Sąjungai įsteigti Sąjungos įstaigą, atsakingą už finansinės paramos teikimą siekiant užtikrinti euro zonos finansinį stabilumą, numatyti nebuvo. Jei tokių įgaliojimų nėra, pagal SESV 352 straipsnį Tarybai leidžiama remiantis Komisijos pasiūlymu ir gavus Parlamento pritarimą, vieningai priimti tinkamas priemonės. Trečioji sąlyga – tai reikalinga vienam iš Sutarties tikslų pasiekti. Būtinybė turėti tokią įstaigą kaip ESM euro zonos stabilumui apsaugoti yra pagrįsta faktiniais elementais ir patvirtinta SESV 136 straipsnio 3 dalyje, taip pat ESM sutarties antroje konstatuojamoje dalyje, kuriuose nurodoma, kad dabartinis ESM – tai stabilumo mechanizmas, „kuris bus naudojamas kilus būtinybei euro zonos kaip visumos finansiniam stabilumui apsaugoti.“ Siekiant padėti apsaugoti visos euro zonos, jos valstybių narių ir euro zonai nepriklausančių valstybių narių, kurios bankų sąjungoje dalyvauja pagal glaudaus bendradarbiavimo susitarimą su ECB, sudarytą Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013, finansinį stabilumą, reikia įsteigti EVF.

EVF integravimas į Sąjungos sistemą pagal reglamentą, pagrįstą SESV 352 straipsniu, užtikrintų sklandų veiklos tęstinumą ir tiesioginį naujos Sąjungos įstaigos (EVF) vykdumą esamo ESM teisių ir pareigų perėmimą. Euro zonos valstybės narės, pasirašydamos supaprastintą daugiašalį aktą, sutiktų, kad ESM kapitalas būtų perduotas šiai įstaigai.

Integravus ESM į Sąjungos sistemą, papildomų užduočių jam būtų galima suteikti taip pat remiantis SESV 352 straipsniu.

Nors SESV 352 straipsniu pagrįsta priemonė Taryboje (ES 28) priimama vieningai, ją gali taikyti tik tam tikra valstybių narių grupė, jei toks apribojimas turi objektyvių priežasčių. Faktas, kad ESM veikla siekiama tik apsaugoti euro zonos finansinį stabilumą, patvirtina tai, kad jo narėmis gali tapti tik euro zonos valstybės narės. Todėl siūlomas EVF galėtų veikti taip pat, kaip dabar veikia ESM, ir jo paramą galėtų gauti tik euro zonos valstybės narės, o jo vidaus valdymo struktūrą sudarytų tos pačios valstybės narės. • Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Ekonominės ir pinigų sąjungos ir bankų sąjungoje dalyvaujančių valstybių narių finansinis stabilumas yra Sąjungos svarbos reikalas. Turint omenyje stiprius euro zonos valstybių narių tarpusavio ryšius, tų valstybių narių finansiniam stabilumui kilusi didelė rizika gali kelti riziką kitų valstybių narių ir visos euro zonos finansiniam stabilumui.

Siūlomu reglamentu nustatoma sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, teikiama parama finansiniam stabilumui ir numatomas naujas vaidmuo – teikti finansinių išteklių BPV. Kalbant apie pastarąjį vaidmenį, EVF turės teisę teikti kredito linijas ir garantijas BPV ir jos galėtų tapti Bendro pertvarkymo fondo (BPF) finansinio stabilumo priemone.

Valstybės narės ir nacionalinės valdžios institucijos negali vienašališkai sumažinti rizikos valstybių narių finansiniam stabilumui, kurią kelia finansų rinkos, veikiančios tarpvalstybiniu lygmeniu už nacionalinės jurisdikcijos ribų. Be to, valstybėms narėms sunkiai pavyksta mažinti joms pačioms kylančią riziką. Valstybės narės ir nacionalinės valdžios institucijos negali pačios sumažinti sisteminės rizikos, kurią visos Sąjungos finansiniam stabilumui gali kelti kita valstybė narė arba jos kredito įstaigos.

---

²¹ Byla C-370/12 *Pringle* EU:C:2012:756. Airijos aukščiausiasis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar įvairios Sutarčių nuostatos, įskaitant SESV 119–123 ir 125–127 straipsnius, neužkertą kelio euro zonos valstybėms narėms ESM sutarties sudaryti tarpusavyje.

Šio reglamento tikslų valstybės narės pavieniui negali deramai pasiekti ir dėl veikslių masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikantis SESV 5 straipsnio 3 dalyje nustatyto subsidiarumo principo.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymo tikslas – užtikrinti finansinį stabilumą euro zonoje ir visoje ES, jos valstybėse narėse ir tose valstybėse narėse, kurios dalyvauja bankų sąjungoje. Pasiūlymu nustatoma supaprastinta sistema, pagal kurią teikiama parama EVF narių finansiniam stabilumui ir BPV skirtos kredito linijos ir garantijos, susijusios su galimų pertvarkymo veikslių, kurių imtasi valstybėse narėse, kurios dalyvauja bankų sąjungoje, finansavimu.

Pasiūlymu visiems EVF valdymo organams ir kitoms dalyvaujančioms Sąjungos institucijoms nustatytos skirtingos pareigos ir atsakomybės sritys. Jame taip pat nurodytos finansinės priemonės, kuriomis gali naudotis EVF, siekdamas savo tikslų.

Pasiūlymu, kuriuo Sąjungoje įsteigiama centrinė institucija, atsakinga už finansinės pagalbos teikimą valstybėms narėms, padedama mažinti riziką euro zonos ir jos valstybių narių finansiniam stabilumui kartu išsaugant valstybių narių fiskalinius įsipareigojimus reikalaujant, kad pagalbą gaunanti EVF narė laikytųsi griežtų politinių sąlygų, tinkamų atsižvelgiant į pasirinktą finansinės pagalbos priemonę ir trūkumus, kuriuos reikia pašalinti. Be to, EVF taip pat būtų patikėta užduotis teikti finansinę paramą BPV. Siekiant užtikrinti sklandų EPS veikimą, EVF dalyvavimas padės ištrūkti iš neigiamo valstybių, bankų ir realiosios ekonomikos subjektų grįžtamojo ryšio rato, kuriame jos sukasi.

Kartu pasiūlymu neviršijama to, kas būtina EVF tikslui sumažinti riziką finansiniam stabilumui euro zonoje ir jos valstybėse narėse pasiekti. Bet kokiai EVF savo narėms teikiama parama yra taikomos politinės sąlygos, kuriomis siekiama pašalinti toje narėje nustatytus trūkumus, kad būtų greitai atkurta tvirta ir tvari ekonominė ir finansinė padėtis ir atkurtas arba padidintas narės gebėjimas finansuoti visus savo poreikius finansų rinkose.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis aktas yra reglamento formos, nes juo Sąjungos sistemoje įsteigiama nauja įstaiga, padedanti apsaugoti finansinį stabilumą, ir jis turi būti privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Pagrindinės teisės**

ES yra įsipareigojusi laikytis pagrindinių teisių apsaugos aukštų standartų ir pasirašiusi įvairius susitarimus dėl žmogaus teisių. Šiuo atžvilgiu, pasiūlymas galėtų turėti tiesioginį poveikį šioms teisėms, išvardytoms Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), kuri yra neatskiriama ES sutarčių dalis, ir Europos žmogaus teisių konvencijoje (toliau – EŽTK).

Šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi teisių, laisvių ir principų, visų pirma pripažintų Chartijoje, ir visų pirma teisės derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, jas sudaryti ir įgyvendinti arba imtis kolektyvinių veikslių, teisės į asmens duomenų apsaugą ir teisės susipažinti su dokumentais, ir jis turi būti įgyvendinamas laikantis tų teisių ir principų. Integravus dabartinį ESM į Sąjungos sistemą, atitinkamai išplečiama ir Chartijos taikymo sritis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Manoma, kad pasiūlymas jokio poveikio biudžetui neturės. EVF kapitalą pasirašys euro zonos valstybės narės. Sąjungos biudžetas nenaudojamas jokioms EVF išlaidoms ar nuostoliams padengti. EVF biudžetas bus finansuojamas savo lėšomis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomo reglamento I dalyje (1 ir 2 straipsniai) numatytas EVF įsteigiamas Sąjungos sistemoje. Be to, šioje dalyje taip pat yra nuostata, skirta klausimams, susijusiems su tuo, kad EVF perima ESM teises ir pareigas. Euro zonos valstybės narės, atskirai įsipareigodamos arba pasirašydamos supaprastintą daugiašalį aktą, turėtų sutikti, kad ESM kapitalas būtų perduotas šiai įstaigai. Kaip toliau nurodyta statute, EVF įstatinis kapitalas būtų toks pats, kaip ESM kapitalas.

Dėl teisinių priežasčių ir siekiant atsižvelgti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo *Meroni* bylos teismo praktiką, siūlomo reglamento II dalyje (3–6 straipsniai) yra nurodytas Tarybos vaidmuo. Taryba turėtų patvirtinti Valdytojų tarybos ir Direktorių valdybos savo nuožiūra priimtus sprendimus. Taip pat numatyta EVF atskaitomybės tvarka: ji atskaitinga Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai. ESM sutartyje tokia ESM atskaitomybė nenumatyta. Turėtų būti reikalaujama, kad EVF minėtosioms Sąjungos institucijoms pateiktų metinę ataskaitą kartu su savo metinėmis ataskaitomis ir finansinėmis ataskaitomis. Parlamentas gali pakviesti valdantįjį direktorių, arba šis gali paprašyti būti pakviestas. EVF taip pat turėtų atsakyti į Parlamento žodžiu ir raštu pateiktus klausimus. Atsižvelgiant į diskusijų, susijusių su EVF užduočių vykdymu, konfidencialų pobūdį, reikėtų numatyti galimybę rengti konfidencialias žodines diskusijas, kaip BPV ir BPM atveju. Be to, reglamente taip pat numatytas aiškiau apibrėžtas nacionalinių parlamentų atliekamas kontrolės vaidmuo, palyginti su dabar ESM sutartyje numatytu vaidmeniu. Toks vaidmuo yra pateisinamas atsižvelgiant į EVF sprendimų poveikį jo narių politinei aplinkai.

Siūlomo reglamento III dalyje (7 ir 8 straipsniai) kalbama apie nuorodas į ESM Sąjungos teisės aktuose ir siūlomo reglamento įsigaliojimą.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto I dalyje (1–3 straipsniai) nurodomas teisinis EVF statusas. EVF yra juridinio asmens statusą turinti Sąjungos įstaiga. Be to, kalbama ir apie narystę EVF (2 straipsnis). EVF narėmis yra euro zonos valstybės narės. Tai atitinka dabartinę narystę ESM. Be to, numatyta nuostata dėl EVF tikslų ir užduočių. EVF paramą savo narių (euro zonos valstybių narių) finansiniam stabilumui teiktų tokiu pat būdu, kaip dabar teikiama pagal ESM struktūrą. Be dabar vienintelės ESM vykdomos užduoties, EVF taip pat būtų patikėta nauja užduotis – teikti kredito linijas arba garantijas BPV remti siekiant sudaryti sąlygas BPF naudoti finansinio stabilumo priemonę. Ji galėtų veikti kaip Reglamento Nr. 806/2014 74 straipsnyje numatyta viešoji finansinė struktūra (finansinio stabilumo priemonė).

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto II dalis (4–7 straipsniai) skirta organizacijai ir sprendimų priėmimo tvarkai, įskaitant EVF taikytinas balsavimo taisykles. Panašiai, kaip ESM, EVF turės Valdytojų tarybą, Direktorių valdybą ir valdantįjį direktorių, kuriam padės valdyba. EVF balsavimo taisyklių kategorijos išlieka tokios pačios, kaip įtvirtintosios ESM sutartyje. Reikėtų išskirti keturias balsavimo taisyklių rūšis: i) vienbalsiai, ii) griežtesne kvalifikuota balsų dauguma (85 proc.), iii) kvalifikuota balsų dauguma (80

proc.) ir iv) paprasta balsų dauguma. Panašiai, kaip ESM sutartyje nustatytų taisyklių atveju, vieningai turi būti priimami sprendimai, turintys didelį tiesioginį finansinį poveikį valstybėms narėms (pvz., sprendimai dėl skolinimo pajėgumo, reikalavimų įmokėti lėšas, kurios nėra skubiai reikalingos). Tačiau sprendimus, susijusius su finansinės paramos arba lėšų mokėjimu EVF narėms, reikia priimti ne bendru sutarimu, o griežtesne kvalifikuota balsų dauguma. Be to, priešingai, nei pagal dabartinę valdančiojo direktoriaus skyrimo tvarką, Europos Parlamentui numatytas patariamasis vaidmuo. Pateikti išsamesni su ESM įstatais susiję paaškinimai apie valdančiojo direktoriaus vaidmenį ir ESM valdybą. Galiausiai, II dalyje taip pat išdėstytos taisyklės dėl atlyginimų Valdytojų tarybos ir Direktorių valdybos nariams ir pakaitiniams nariams.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto III dalis (8–11 straipsniai) skirta EVF įstatiniam kapitalui ir skolinimo pajėgumui. EVF skolinimo pajėgumas ir įstatinis kapitalas turėtų būti visiškai išsaugoti, palyginti su dabartine ESM padėtimi. Išlaikoma turima galimybė pakeisti EVF akcinį kapitalą ir skolinimo pajėgumą.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto IV dalyje (12–21 straipsniai) nustatomi principai, kuriais grindžiamos EVF stabilumo operacijos, EVF narėms skiriamos paramos finansiniam stabilumui teikimo tvarka ir susijusios EVF turimos finansinės priemonės. Šie principai ir procedūros yra tokie patys, kaip nustatyti ESM sutartyje, išskyrus tai, kad EVF bus skirtas vaidmuo dalyvauti derybose dėl susitarimo memorandumo, reikalingo vykdant paramos finansiniam stabilumui operaciją, ir jį pasirašyti. Taip pat yra įtraukta aiški nuoroda į SESV 152 straipsnį ir Pagrindinių teisių chartiją, taip patvirtinant, kad EVF narėms teikiant paramą finansiniam stabilumui Reglamentu nepažeidžiama teisė į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisė. Be ESM sutartyje jau numatytų priemonių, kuriomis euro zonos valstybėms narėms teikiama parama finansiniam stabilumui, įtraukta tiesioginio kredito įstaigų rekapitalizavimo priemonė. Ši priemonė buvo sukurta jau įsigaliojus ESM sutarčiai, remiantis jos 19 straipsnyje nustatyta leidžiančia nuostata.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto V dalis (22–24 straipsniai) yra susijusi su EVF ir euro zonai nepriklausančių valstybių narių, kurios dalyvauja bankų sąjungoje, teikiama finansinio stabilumo priemone. Kredito linijų ir garantijų teikimas BPV būtų visiškai nauja EVF funkcija, palyginti su ESM dabartiniu tikslu ir užduotimis. Bendra neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su finansinio stabilumo priemone, kuria galės pasinaudoti BPF, suma yra ne didesnė kaip 60 000 mln. EUR. Šią viršutinę ribą galima padidinti. Valdytojų taryba, susitarusi su bankų sąjungos euro zonai nepriklausančiomis valstybėmis narėmis, turėtų priimti tokios BPV skiriamos paramos finansines sąlygas. Siekiant užtikrinti, kad parama būtų skirta greitai, valdančiajam direktoriui leidžiama nuspręsti dėl kredito linijos panaudojimo arba garantijų dėl BPV įsipareigojimų suteikimo. Jei paramos prašoma dėl pertvarkymo schemos, BPV gali jos prašyti prieš pertvarkymo schemos patvirtinimą.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto VI dalis (25–28 straipsniai) skirta EVF finansų valdymui. Šios nuostatos atspindi ESM sutarties nuostatas.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto VII dalyje (29–35 straipsniai) pateiktos EVF finansinės nuostatos. Tokios taisyklės atspindi ESM sutarties ir įstatų nuostatas. Šios taisyklės susijusios su EVF biudžetu ir jo sudarymu, metinėmis ataskaitomis, finansinėmis ataskaitomis ir metine ataskaita, vidaus ir išorės audito funkcija ir Auditorių tarybos vaidmeniu.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto VIII dalyje (36–41 straipsniai) pateiktos kelios nuostatos dėl EVF vietos ir galimybės sudaryti susitarimą dėl būstinės. Be to, EVF bus taikomos protokolu Nr. 7 nustatytos privilegijos ir imunitetas. Dėl teisinių priešasčių dabartinė ESM sutartyje numatyta privilegijų ir imuniteto tvarka negali būti išlaikyta. VIII dalyje taip pat išdėstytos EVF personalui taikytinos taisyklės. Reikėtų įtraukti taisykles dėl konfidencialumo ir keitimosi informacija. Tokias taisykles, kurių pobūdis skiriasi, galima rasti ir ESM įstatuose.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto IX dalyje (42–44 straipsniai) numatyti pereinamojo laikotarpio susitarimai dėl naujų EVF narių įnašų į įstatinį kapitalą mokėjimo. Ši nuostata atspindi ESM narėms taikomą ESM sutarties nuostatą ir tai reiškia, kad šio reglamento nuostata taikoma tik naujoms EVF narėms, kurios prisijungtų, kai tik ateityje įsivestų eurą. ESM sutartyje numatyta taisyklė dėl laikino kapitalo raktų koregavimo taip pat išliks nepakeista ir EVF kontekste.

Prie šio siūlomo reglamento pridedamo EVF statuto X dalyje (45–47 straipsniai) pateiktos kelios su skaidrumu susijusios nuostatos. Numatytos taisyklės dėl kovos su sukčiavimu priemonių, prieigos prie dokumentų ir kalbos reikalavimų.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos valiutos fondo įsteigimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 352 straipsnį,
atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko nuomonę²²,
atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,
laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) precedento neturinti finansų ir ekonomikos krizė, apėmusi pasaulį ir Sąjungą nuo 2007 m., sukėlė didelę grėsmę finansiniam stabilumui, pakenkė ekonomikos augimui ir taip pablogino kelių valstybių narių valdžios sektoriaus deficito ir skolos būklę, priversdama kai kurias iš jų kreiptis finansinės pagalbos Sąjungos sistemos viduje ir už jos ribų;
- (2) ši krizė parodė, kad Sąjungai trūksta pakankamai stiprių priemonių, kad galėtų greitai ir ryžtingai imtis veiksmų reaguodama į kilusias fiskalinio stabilumo problemas. Šios priemonės yra būtinos euro zonos ir jos valstybių narių stabilumui, jos piliečiams ir kitiems ekonominės veiklos vykdytojams ir labai svarbios pasitikėjimui bendra valiuta užtikrinti;
- (3) reaguojant į išskirtinę situaciją, kai labai pablogėjo kelių valstybių narių skolinimosi sąlygos (labiau nei galima būtų paaiškinti pagrindiniais ekonomikos rodikliais), keliančią grėsmę Sąjungos finansiniam stabilumui, buvo priimtos kelios priemonės, kai kurios iš jų už Sąjungos sistemos ribų;
- (4) pirmiausia, 2010 m. buvo įkurta Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM), kurią naudodama Sąjunga galėjo teikti finansinę pagalbą valstybėms narėms. Ši priemonė leido Sąjungai koordinuotai, greitai ir aktyviai reaguoti į didelius sunkumus konkrečioje valstybėje narėje, tačiau jos finansinis pajėgumas buvo ribotas ir ji buvo laikino pobūdžio;
- (5) antra, 2010 m. valstybės narės, kurių valiuta yra euro, tarpusavyje taip pat laikinai įsteigė Europos finansinio stabilumo fondas (EFSF). EFSF suteikė finansinę pagalbą Airijai, Portugalijai ir Graikijai. Paramą finansavo EFSF, kapitalo rinkose išleisdamas obligacijas ir kitas skolos priemones. EFSF nebeteikia jokios tolesnės finansinės pagalbos, nes šią užduotį šiuo metu atlieka tik Europos stabilumo mechanizmas (ESM);

---

²² OL C ..., ..., p. ....

- (6) trečia, 2010 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Taryba pritarė poreikiui valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, įsteigti nuolatinį stabilumo mechanizmą, kuris pakeistų EFSF ir teiktų galimą naują finansinę paramą;
- (7) ESM buvo įsteigtas kaip tarptautinė finansų įstaiga 2012 m. vasario 2 d. Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartimi, sudaryta už Sąjungos sistemos ribų. ESM prisiėmė EFSF užduotį teikti finansinę pagalbą valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, ir pradėjo veiklą 2012 m. spalio mėn.;
- (8) laikui bėgant ESM įrodė savo svarbą padedant išsaugoti finansinį stabilumą euro zonoje. Jis tai padarė teikdamas papildomą finansinę paramą sunkumų patiriančioms euro zonos valstybėms narėms. Jo transformavimas į Europos valiutos fondą (EVF) dar labiau sustiprins jo institucinį įtvirtinimą. Tai padės kurti naujas sinergija ES sistemoje, visų pirma skaidrumo, ES finansinių išteklių veiksmingumo ir teisinės peržiūros požiūriu, ir valstybės narės gaus geresnę paramą. Tai taip pat padės gerinti tolesnį bendradarbiavimą su Komisija ir atskaitomybę Europos Parlamentui. Tai bus padaryta nedarant įtakos tam, kaip nacionalinės vyriausybės atsiskaito nacionaliniams parlamentams, ir išsaugant ESM įsipareigojimus;
- (9) ESM integravimas į Sąjungos sistemą įsteigiant EVF taip pat prisideda prie skaidrumo ir atskaitomybės didinimo ekonominėje ir pinigų sąjungoje (toliau – EPS). Krizės įkarštyje buvo priimti plataus masto sprendimai, skirti valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, ir jų piliečiams. Lemiaamas vaidmuo, kurį griežtai laikydamasis sąlygų atliko ESM užtikrinant finansinį stabilumą, pateisina jo integravimą į Sąjungos sistemą, siekiant užtikrinti glaudesnę dialogą, tarpusavio pasitikėjimą bei didesnę demokratinę atskaitomybę ir Sąjungos sprendimų priėmimo procesų teisėtumą. EVF turėtų būti atskaitingas Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (10) siekiant sustiprinti Europos Parlamento demokratinę kontrolę, EVF turėtų kasmet teikti ataskaitas apie savo užduočių vykdymą. Parlamentas turėtų turėti teisę žodžiu ir raštu užduoti klausimus ir organizuoti klausymus. Turint omenyje opų EVF veiklos pobūdį ir jos poveikį finansų rinkoms, Parlamentas turėtų turėti galimybę rengti konfidencialias žodines diskusijas su EVF valdančiuoju direktoriumi apie padarytą pažangą, susijusią su paramos EVF narės finansiniam stabilumui teikimo arba įgyvendinimo procesu, taip pat su finansinės paramos teikimu Bendrai pertvarkymo valdybai (BPV);
- (11) dėl skaidrumo ir demokratinės kontrolės priežasčių nacionaliniai parlamentai turėtų turėti teisę gauti informacijos apie EVF veiklą ir dalyvauti dialoge su juo. EVF narės nacionalinis parlamentas turėtų turėti galimybę pakviesti valdantįjį direktorių dalyvauti diskusijoje dėl pažangos, padarytos įgyvendinant paramos finansiniam stabilumui operaciją, atsižvelgiant į tokios priemonės poveikį atitinkamai EVF narei. Toks apsikeitimas nuomonėmis galėtų padėti puoselėti EVF ir atitinkamos EVF narės tarpusavio supratimą;
- (12) ES sutartimi ir SESV nesuteikti reikalingi įgaliojimai konkrečiau teisinio pagrindo forma įsteigti nuolatinį Sąjungos organą, atsakingą už finansinės paramos teikimą siekiant užtikrinti euro zonos ir valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, bet dalyvaujančių Bankų sąjungoje, finansinį stabilumą;
- (13) nesant tokio konkrečiau teisinio pagrindo, Taryba, gavusi Europos Parlamento pritarimą, gali įsteigti EVF kaip priemonę, reikalingą vienam iš Sutartyse nustatytų tikslų pasiekti, kaip apibrėžta SESV 352 straipsnyje;

- (14) turint omenyje stiprius valstybių narių, kurių valiuta yra euro, tarpusavio ryšius, tų valstybių narių finansiniam stabilumui kilusi didelė rizika gali kelti riziką visos euro zonos finansiniam stabilumui. Todėl EVF turėtų teikti paramą finansiniam stabilumui valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, kai to reikia euro zonos arba jos valstybių narių finansiniam stabilumui apsaugoti;
- (15) taigi norint pasiekti ekonominės ir pinigų sąjungos, kurios valiuta yra euro, sukūrimo tikslą pagal ES sutarties 3 straipsnio 4 dalį ir užtikrinti Europos, kurioje vystymasis būtų tvarus, pagrįstas subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis, didelio konkurencingumo socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, sukūrimą pagal ES sutarties 3 straipsnio 3 dalį, reikalingi Sąjungos veiksmai. Konkrečiau kalbant, euro zonos, valstybių narių, kurių valiuta yra euro, ir valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, bet dalyvaujančių Bankų sąjungoje finansinio stabilumo išsaugojimu siekiama stipresnės, teisingesnės ir atsparesnės ekonominės ir pinigų sąjungos;
- (16) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti veikdamos pavieniui, bet dėl jų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones;
- (17) EVF turėtų būti įsteigta pagal Sąjungos teisę kaip juridinio asmens statusą turinti Sąjungos įstaiga;
- (18) EVF veikla turėtų būti reglamentuojama šiuo reglamentu ir EVF statutu, kuris yra neatskiriama jo dalis; EVF statute turėtų būti išdėstytos atitinkamos nuostatos dėl jo teisinio statuso, narystės, EVF tikslų ir uždavinių, jo organizacija ir vidaus sprendimų priėmimo tvarka, EVF skolinimo pajėgumas ir kapitalas, taisyklės, kuriomis vadovaujantis teikiama stabilumo parama valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, ir EVF parama BPV, taisyklės, susijusios su EVF finansinėmis nuostatomis ir finansų valdymu, ir pereinamojo laikotarpio susitarimai, reglamentuojantys naujų EVF narių pradinio kapitalo mokėjimą, ir laikino EVF įnašų raktų koregavimo taisyklės ir įvairios bendrosios nuostatos;
- (19) siekiant užtikrinti sklandų veiklos tęstinumą ir reikalingą teisinį tikrumą, EVF turėtų pakeisti ESM, perimdamas jo teisinį statusą su visomis teisėmis ir pareigomis;
- (20) EVF perėmus ESM teises ir pareigas nesukuriama jokių naujų finansinių įsipareigojimų valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, susijusių su jų įnašu į EVF įstatinį kapitalą, kurį jos jau yra įsipareigojusios sumokėti;
- (21) atsižvelgiant į ESM kaip tarptautinės finansų įstaigos, grindžiamos tarptautiniu valstybių narių, kurių valiuta yra euro, susitarimu, teisinį pobūdį, Valdytojų taryba, kaip ESM aukščiausias sprendimų priėmimo organas, atstovaujantis ESM sutarties susitariančiąsias šalis, turėtų duoti savo išankstinį sutikimą tokiam teisių ir pareigų perėmimui ir pasirašytojo kapitalo pervedimui. Teisių ir pareigų perėmimas turėtų būti užbaigtas įsigaliojus šiam reglamentui arba gavus ESM sutikimą, priklausomai nuo to, kas įvyks pirmiau;
- (22) visos valstybės narės, kurių valiuta yra euro ir kurios šiuo metu yra ESM sutarties susitariančiosios šalys, šio reglamento įsigaliojimo metu turi būti EVF narės. Įsivedusi eurą, valstybė narė turėtų tapti EVF nare su visomis teisėmis ir pareigomis, kaip ir esamos EVF narės;
- (23) naujos EVF narės teisės pagal šį reglamentą, įskaitant balsavimo teisę, turėtų būti suteiktos jai pasirašius įsipareigojimą įmokėti savo įnašą į įstatinį kapitalą;

- (24) naujoms EVF narėms, kurios įsiveda euro po šio reglamento įsigaliojimo, nustatomos pereinamojo laikotarpio taisyklės, panašiai kaip ESM sutartyje nustatytos taisyklės. Šioms narėms turėtų būti suteikta galimybė įnašą į EVF kapitalą sumokėti dalimis. Toms naujoms EVF narėms, kurių BVP vienam gyventojui metais prieš jos įstojimą į EVF buvo mažesnis nei 75 proc. Sąjungos BVP vienam gyventojui, turėtų būti taikomas laikinas į EVF kapitalą mokamo įnašų raktų koregavimas. Tokiu atveju laikinas koregavimas turėtų būti taikomas dvylika metų;
- (25) EVF numatyta stabilumo paramai turėtų būti taikomos griežtos politinės sąlygos. Tos sąlygos turėtų atitikti pasirinktą finansinės pagalbos priemonę;
- (26) finansinei pagalbai taikomos politinės sąlygos turėtų būti nustatytos susitarimo memorandume ir turėtų visiškai atitikti sąlygas, taikomas visoms ekonominės politikos koordinavimo priemonėms, priimtoms remiantis SESV. Dėl susitarimo memorandumo turėtų būti deramasi, o jo įgyvendinimo stebėseną ir tolesni veiksmai vykdomi remiantis socialinio poveikio vertinimu;
- (27) Bendras priežiūros mechanizmas (toliau – BPM), įsteigtas Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2013²³ ir Bendras pertvarkymo mechanizmas (toliau – BPeM), įsteigtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 806/2014²⁴, buvo sukurti reaguojant į krizę, kaip žingsnis link bankų sąjungos sukūrimo, ir apima valstybes nares, kurių valiuta yra euro, ir tas valstybes nares, kurių valiuta nėra euro, tačiau pasirinkusias dalyvauti BPM (toliau – dalyvaujančios valstybės narės) pagal Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 7 straipsnį, ir jų kredito įstaigoms pradėti taikyti ECB priežiūros įgaliojimai ir BPV pertvarkymo įgaliojimai;
- (28) bankų sąjungos sukūrimas paremtas Sąjungos lygmens priežiūros kontrole ir pertvarkymo operacijomis. Taigi EVF turėtų suteikti finansinę paramą BPV, Reglamentu Nr. 806/2014 įsteigta pagrindinei pertvarkymo institucijai, kredito linijomis arba garantijomis, skirtomis užduotims, kurias BPV vykdo arba vykdytų bankų sąjungoje kredito įstaigų atžvilgiu;
- (29) kaip dalis BPeM kūrimo, buvo įsteigtas Bendras pertvarkymo fondas (toliau – BPF). Jis finansuojamas nacionaliniu lygmeniu surinktais bankų įnašais ir jo lėšos telkiamos Sąjungos lygmeniu. Laikantis Reglamento Nr. 806/2014 74 straipsnio, BPV gali kreiptis į BPF viešąsias finansines struktūras dėl papildomų finansinių išteklių, naudotinų, kai *ex ante* ir *ex post* įnašų nepakanka Fondo išsipareigojimams įvykdyti;
- (30) EVF turėtų turėti pakankamai finansinių išteklių, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo pareigas. Turint omenyje ribotus Sąjungos nuosavus išteklius, EVF narės turėtų suteikti reikalingus išteklius mainais į šiame reglamente numatytas teises. Todėl turėtų būti nustatyta atitinkama valdymo tvarka ir balsavimo taisyklės, užtikrinančios pakankamą narių priežiūrą kaip panaudojamos jų suteiktos lėšos;
- (31) atsižvelgiant į specifinę EVF finansinę struktūrą, kiekvienos EVF narės balsavimo teisės turėtų atitikti jų atskirų finansinių įnašų į EVF svorį. Todėl sprendimai EVF valdymo organuose turėtų būti priimami laikantis balsavimo taisyklių, kurios paremtos

²³ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

²⁴ 2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 225, 2014 7 30, p. 1).

- ESM sutartyje jau nustatytais taisyklėmis, kad būtų kuo labiau užtikrintas esamos balsavimo praktikos tęstinumas;
- (32) kai valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, dalyvauja bankų sąjungoje, jų atstovai turėtų dalyvauti Valdytojų tarybos posėdžiuose, kai vyksta diskusijos apie BPV paramos kredito linijų arba garantijų panaudojimo;
- (33) Valdytojų taryba ir Direktorių valdyba turėtų galėti steigti nuolatinis arba *ad hoc* komitetus arba pagalbinius organus, jei mano, kad jų reikia arba būtų tinkama, kad jie konsultuotų arba kitaip padėtų joms arba valdančiajam direktoriui vykdyti jų atitinkamas pareigas. Taisyklės, susijusios su jų užduotimis, sudėtimi ir veikla turėtų būti nustatytos jų viduje. Tokie komitetai ar papildomi organai neturėtų turėti jokių įgaliojimų priimti sprendimus;
- (34) laikantis nusistovėjusios teismų praktikos, EVF struktūroje pasinaudojant didele veiksmų laisve priimami sprendimai, susiję su ekonomine politika, turėtų būti priimami Sąjungos institucijoms pritarus ir prisiėmus atsakomybę. Laikantis Sutartyse įtvirtintų valstybių narių ekonominės politikos koordinavimo įgaliojimų ir kitų antrinės Sąjungos teisės aktų, pagal SESV 291 straipsnį įgaliojimai patvirtinti tokius sprendimus turėtų būti suteikti Tarybai;
- (35) kalbant apie priemones, kuriomis siekiama suteikti paramą EVF narėms stabilumui užtikrinti, šis reglamentas priimamas pagal SESV 352 straipsnį kaip reikalinga priemonė, kuria papildomi įgaliojimai, nustatyti Sutarties nuostatomis, skirtomis valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro (SESV 136–138 straipsniai). Laikantis šių nuostatų, balsavime už Tarybos priemones dalyvauja tik valstybės narės, kurių valiuta yra euro, atstovaujantys nariai. Tų priemonių atžvilgiu šis reglamentas taikomas išimtinai išteklių, kuriuos suteikia valstybės narės, kurių valiuta yra euro, naudojimui tų valstybių naudai, siekiant garantuoti stabilumą euro zonoje. Todėl Tarybai priimant sprendimus, kuriais pritariama ankstesnėje konstatuojamojoje dalyje nurodytiems teisės aktams, ne euro zonos valstybių narių balsai turėtų būti suspenduojami ir balsavime turėtų dalyvauti tik valstybės narės, kurių valiuta yra euro, atstovaujantys Tarybos nariai;
- (36) turėtų būti nustatyta skubos tvarka, kurios laikydamosi Taryba tvirtintų EVF valdymo organų sprendimus arba jiems prieštarautų, kai reikia skubiai suteikti paramą EVF narėms finansiniam stabilumui užtikrinti. Tokiu atveju Valdytojų tarybos pirmininkas turėtų galėti prašyti Tarybos patvirtinti sprendimą arba jam paprieštarauti per 24 valandas nuo sprendimo perdavimo. Skubos tvarka galėtų būti taikoma tvirtinant finansines sąlygas ir susitarimus dėl finansinės pagalbos programos, susijusius su parama BPV, teikiama EVF kredito linijų ir garantijų forma;
- (37) Valdytojų taryba turėtų turėti teisę priimti darbo tvarkos taisykles, kuriomis būtų reglamentuojami praktiniai EVF veiklos aspektai. Šios darbo tvarkos taisyklės turėtų pakeisti ESM įstatus ir Valdytojų tarybos bei Direktorių valdybos darbo tvarkos taisykles;
- (38) EVF skolinimo pajėgumas turėtų būti ne mažesnis kaip 500 000 mln. EUR. Ši suma atitinka dabartinį ESM skolinimo pajėgumą. Valdytojų taryba turėtų galėti padidinti šį pajėgumą, jei manytų, kad toks padidinimas yra tinkamas siekiant sudaryti galimybę EVF siekti savo tikslų ir vykdyti susijusias užduotis. Kadangi toks sprendimas turi didelį poveikį EVF narėms, jis turėtų būti vieningai priimtas Valdytojų tarybos. Tinkamai pagrįstais išskirtiniais atvejais Valdytojų taryba taip pat gali laikinai

sumažinti skolinimo pajėgumą, jei to reikia, kad būtų užtikrintas EVF funkcijų vykdymas;

- (39) steigimo metu EVF pradinis įstatinis kapitalas turėtų atitikti ESM įstatinį kapitalą. Valstybės narės, kurių valiuta yra euro, turėtų būti vienintelės, įsipareigojusios sumokėti įnašus į EVF įstatinį kapitalą, kuris turėtų sudaryti 704 798,7 mln. EUR, padalintų lygiomis dalimis. EVF narės atsakomybę apsiriboja jai priklausančio įstatinio kapitalo dalimi. EVF narės neturėtų būti atsakingos už EVF įsipareigojimus. Sąjungos biudžetas neturėtų būti naudojamas EVF išlaidoms ar nuostoliams padengti;
- (40) Valdytojų taryba turėtų galėti padidinti pradinį įstatinį kapitalą, jei manytų, kad toks padidėjimas yra tinkamas siekiant sudaryti galimybę EVF siekti savo tikslų ir vykdyti užduotis. Padidintas kapitalas ir akcijų padalijimas tarp EVF narių turėtų būti paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (41) kaip ir ESM, EVF turėtų teikti savo narėms paramą stabilumui užtikrinti, kai jų įprastinės galimybės gauti finansavimą rinkoje bus susilpnėjusios arba bus rizika, kad jos gali susilpnėti;
- (42) atsižvelgiant į sąlygų, kurios taikomos finansinei pagalbai, kuria prisidedama prie EVF finansinės pagalbos gražinimo užtikrinimo, svarbą, EVF turėtų dalyvauti derybose dėl susitarimo memorandumo ir jį pasirašant;
- (43) visos šiuo metu ESM prieinamos finansinės priemonės turėtų taip pat būti prieinamos EVF, įskaitant galimybę teikti prevencinę finansinę pagalbą, finansinę pagalbą EVF narės kredito įstaigoms rekapitalizuoti, tiesioginę EVF narės kredito įstaigų rekapitalizaciją, paskolų teikimą ir EVF narės obligacijų pirkimą pirminėje ir antrinėje rinkose;
- (44) prevencinės finansinės pagalbos forma teikiamos paramos finansiniam stabilumui tikslas – remti patikimą politiką ir padėti išvengti kritinių situacijų, sudarant galimybę EVF narėms gauti EVF pagalbą, kol jos nenusidūrė su didžiuliais sunkumais pritraukiant lėšas kapitalo rinkose. Prevencine finansine pagalba siekiama padėti EVF narėms, kurių ekonominės sąlygos tebėra geros, išlaikyti nuolatinę galimybę gauti finansavimą rinkoje didinant jų makroekonominių veiklos rezultatų patikimumą, kartu užtikrinant tinkamą apsaugos sistemą;
- (45) paskolos forma teikiama finansinė pagalba EVF narėms, skirta rekapitalizuoti paramos gavėjos kredito įstaigas, turėtų būti skiriama tais atvejais, kai finansiniai ar ekonominiai sunkumai susiję su finansų sektoriumi, o ne tiesiogiai su fiskaline ar struktūrine politika. Todėl finansinė pagalba finansų įstaigų rekapitalizavimo tikslais turėtų būti teikiama EVF narei, nedalyvaujančiai makroekonominio koregavimo programoje;
- (46) tiesioginio kredito įstaigų rekapitalizavimo priemone siekiama išsaugoti visos euro zonos arba jos valstybių narių finansinį stabilumą tais konkrečiais atvejais, kai EVF narė patiria didelių finansinio sektoriaus sunkumų, kurių negalima pašalinti nesukeliant didelio pavojaus jos fiskaliniam tvarumui dėl didelės rizikos, kad neigiamas poveikis iš finansų sektoriaus persiduos valstybei. Tos priemonės panaudojimas taip pat galėtų būti svarstomas, kai pasirinkus kitas alternatyvas kiltų pavojus EVF narės galimybei nuolat gauti rinkos finansavimą. Kai pasinaudoti EVF paskolos priemone finansų įstaigų kapitalizavimui neįmanoma, tokia finansinė pagalba siekiama padėti pašalinti riziką, kad neigiamas poveikis iš finansų sektoriaus persiduos valstybei, leidžiant tiesiogiai rekapitalizuoti įstaigas ir taip sumažinant užburto rato tarp trapių finansų sektoriaus ir mažėjančio valstybės kreditingumo riziką;

- (47) parama finansiniam stabilumui užtikrinti paskolų forma turėtų būti skiriama siekiant padėti EVF narėms, kurios turi didelių finansinių poreikių, bet didele dalimi yra praradusios galimybę gauti finansavimą rinkoje, arba todėl, kad negali rasti skolintojų, arba todėl, kad skolintojai teikia finansavimą tik pernelyg didelėmis kainomis, kurios turėtų neigiamos įtakos viešųjų finansų stabilumui;
- (48) kaip ir ESM paskoloms, būsimoms EVF paskoloms ir negrąžintoms ESM paskoloms turėtų būti taikomas privilegijuoto kreditoriaus statusas, panašiai kaip Tarptautinio valiutos fondo (toliau – TVF) paskoloms. Tačiau jų statusas turėtų būti žemesnis negu TVF paskolų. Šis statusas turėtų įsigalioti nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos;
- (49) kad EVF narės galėtų išlaikyti arba susigrąžinti galimybę gauti rinkos finansavimą, EVF turėtų galėti vykdyti pirkimus pirminėje obligacijų ar EVF narių išleistų kitų skolos vertybinių popierių rinkoje pagal pirminės rinkos paramos priemonę, kartu su įprastomis paskolomis pagal makroekonominio koregavimo programą arba pasinaudojimu lėšomis pagal prevencinės finansinės pagalbos priemonę;
- (50) EVF turėtų galėti pirkti EVF narės obligacijas antrinėje rinkoje. Antrinės rinkos paramos priemone turėtų būti siekiama padėti užtikrinti gerą EVF narių vyriausybės skolos vertybinių popierių rinkų veikimą išskirtinėmis aplinkybėmis, kai dėl rinkos likvidumo trūkumo kyla pavojus finansiniam stabilumui ir esama rizikos, kad valstybių palūkanų normos bus netvaraus lygio, o tai atitinkamos EVF narės bankų sistemai sukeltų refinansavimo problemų. EVF intervencija antrinėje rinkoje turėtų sudaryti sąlygas taip formuoti rinką, kad būtų užtikrintas tam tikras skolos vertybinių popierių rinkos likvidumas, o investuotojai būtų skatinami toliau finansuoti EVF nares;
- (51) valstybės narės, kurių valiuta yra euro, turėtų patvirtinti lygiavertį EVF ir kitų valstybių narių, kurios EVF koordinuojant skolina dvišaliu pagrindu, kreditoriaus statusą;
- (52) šis reglamentas neturėtų daryti įtakos įsipareigojimui, dėl kurio susitarė ESM steigimo sutarties susitariančiosios šalys pagal tos sutarties 12 straipsnio 3 dalį, visų pirma, kad į visų naujų euro zonos valstybių vertybinių popierių, kurių mokėjimo terminas viršija vienerius metus, sutarčių sąlygas bus įtrauktos bendrų veiksmų sąlygos, siekiant užtikrinti, kad jų teisinis poveikis būtų vienodas;
- (53) parama BPV kredito linijų arba garantijų forma turėtų būti teikiama tokiais atvejais, kai sumų, surinktų pagal Reglamento (ES) Nr. 806/2014 70 straipsnį nepakanka nuostoliams, sąnaudoms ar kitoms išlaidoms, patirtiems naudojant BPF lėšas pertvarkymo veiksmam vykdyti, padengti ir jei nėra galimybės nedelsiant pasinaudoti Reglamento (ES) Nr. 806/2014 71 straipsnyje numatytais papildomais *ex post* įnašais;
- (54) siekiant užtikrinti tinkamą lygiavertį režimą bankų sąjungoje, dalyvaujančios valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, kredito linijas arba garantijas turėtų kartu su EVF pasiūlyti BPV tokiomis sąlygomis, kurios yra lygiavertės EVF sąlygoms;
- (55) kitos valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, kredito linijas arba garantijas turėtų teikti pranešusios kitoms valstybėms narėms, Komisijai, ECB ir Europos bankininkystės institucijai, kad pateikia prašymą dėl glaudaus bendradarbiavimo su ECB siekdamas vykdyti užduotis, pavestas pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013, ir jei ECB priima atitinkamą sprendimą;
- (56) nuo 2024 m. sausio 1 d. bus sutelkti visi BPF ištekliai. Reglamente (ES) Nr. 806/2014 numatyta, kad nuo tos dienos visų valstybių narių, dalyvaujančių bankų sąjungoje, bankai turi mokėti įnašus į BPF ir skirti papildomus *ex post* įnašus pagal raktą,

nustatytą atsižvelgiant į jų dydį ir rizikos profilį, kad būtų gražintos iš trečiųjų šalių pasiskolintos sumos. Kadangi BPV skiriama parama siekiama papildyti BPF išteklius, tas pats raktas, taikomas bankų sąjungoje ir EVF dalyvaujančių valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, lygmeniu turėtų būti pagrindu, nustatant jų dalyvavimą teikiant paramą;

- (57) Valdytojų taryba turėtų priimti finansines sąlygas, taikytinas EVF steigiant finansinio stabilumo priemonę. Siekiant užtikrinti tinkamą dalyvavimą, EVF ir dalyvaujančios valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, turėtų susitarti dėl finansinių sąlygų, susijusių su kredito linijomis arba garantijomis, kurios būtų teikiamos BPV, taip pat dėl bendros taikytinos viršutinės ribos, kuri turėtų būti peržiūrima proporciniu požiūriu, kai valstybė narė, kurios valiuta nėra euro, prisijungia prie bankų sąjungos;
- (58) valdantysis direktorius turėtų teisę per 12 valandų nuo BPV prašymo gavimo nuspręsti dėl kredito linijos panaudojimo arba garantijų dėl BPV įsipareigojimų suteikimo;
- (59) siekiant užtikrinti, kad papildomais finansiniais ištekliais BPF galėtų naudotis nedelsiant, BPV turėtų galėti paramos prašymą pateikti prieš priimant konkrečią pertvarkymo schemą. Tai turėtų būti daroma konsultuojantis su Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnyje nustatytą procedūrą. Kalbant apie sprendimus dėl pertvarkymo schemų, valdančiojo direktoriaus sprendimas turėtų įsigalioti tik po to, kai pagal to reglamento 18 straipsnį įsigalioja pertvarkymo schema. Prašymo ir sprendimo priėmimo seka neturėtų daryti įtakos pertvarkymo procedūros, nustatytos Reglamento (ES) Nr. 806/2014 18 straipsnyje, sekai;
- (60) valdančiojo direktoriaus sprendimas dėl lėšų išmokėjimo arba garantijų suteikimo turėtų būti priimtas tik su sąlyga, kad BPV savo veiklą vykdo pagal Reglamentą (ES) Nr. 806/2014, įskaitant taikytinas gelbėjimo privačiomis lėšomis taisykles. Daugiau jokios sąlygos neturėtų būti taikomos;
- (61) siekiant užtikrinti, kad prireikus EVF galėtų toliau teikti finansinę paramą savo narėms, sumai, kurią galima skirti kaip paramą BPV, yra taikoma 60 000 mln. EUR viršutinė riba. Tačiau EVF turėtų galėti lanksčiai reaguoti į nenumatytus finansavimo poreikius, susijusius su pertvarkymo operacijomis. Todėl Valdytojų taryba turėtų turėti įgaliojimus atitinkamai padidinti viršutinę ribą;
- (62) visą finansinę paramą, kurią EVF suteikė BPV, ir visą finansinę paramą, kurią suteikė dalyvaujančios valstybės narės, kurių valiuta nėra euro, BPV turėtų gražinti iš savo nuosavų išteklių, įskaitant įnašus iš pramonės sektoriaus;
- (63) reikėtų nustatyti tinkamas taisykles dėl EVF biudžeto ir jo sąskaitų vidaus ir išorės audito. Kadangi EVF veikia finansų rinkose, jo finansinių ataskaitų ir sąskaitų auditą turėtų atlikti ir patvirtinti nepriklausomi išorės auditoriai. Be to, turėtų būti nepriklausoma Auditorių taryba, kuri turėtų tikrinti EVF sąskaitas ir atlikti jų auditą, užtikrinti atitiktį, veiklos efektyvumą ir tinkamą EVF rizikos valdymą. Ji taip pat turėtų stebėti ir peržiūrėti EVF vidaus ir išorės audito peržiūros procesus;
- (64) nepriklausomų išorės auditorių ir Auditorių tarybos įgaliojimai nedarą poveikio Europos Audito Rūmų įgaliojimams, nustatytiems SESV 287 straipsnyje;
- (65) EVF turėtų būti taikomas prie ES sutarties ir SESV pridėtas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų. Būdami EVF narių atstovais, Valdytojų tarybos pirmininkas, ir ypač valdytojai, pakaitiniai valdytojai, direktoriai ir pakaitiniai direktoriai turėtų naudotis privilegijomis ir imunitetais, nustatytais to Protokolo 10 straipsnyje;

- (66) kad EVF galėtų vykdyti užduotis, kurias šiuo metu atlieka ESM, ir naujas užduotis, reikėtų nustatyti pereinamojo laikotarpio priemonės, visų pirma susijusias su valdančiuoju direktorium, valdyba ir darbuotojais, kurie dabar dirba pagal sutartis su ESM. Tai taip pat turėtų apimti trečiųjų šalių piliečius, kurie šiuo metu dirba ESM. Esamos sutarties sąlygos turėtų būti toliau taikomos darbuotojams, kurie dirbo ESM iki šio reglamento įsigaliojimo. Po šio reglamento įsigaliojimo EVF pradėjusiems dirbti darbuotojams taikomi Tarnybos nuostatai, Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir jų taikymo taisyklės;
- (67) norint išsaugoti EVF darbo konfidencialumą, jo valdymo organų nariams ir darbuotojams, įskaitant darbuotojus, kuriais apsiskeitė arba kuriuos delegavo EVF narės EVF užduotims vykdyti, turėtų būti taikomi profesinės paslapties reikalavimai, netgi jiems nustojus eiti pareigas. Tam reikėtų parengti elgesio kodeksą;
- (68) pareiga laikytis konfidencialumo turėtų būti taikoma ir stebėtojams, pakviestiems dalyvauti Valdytojų tarybos posėdžiuose, ir tokių posėdžių dalyviams iš dalyvaujančių valstybių narių, kurių valiuta nėra euro. Kad EVF galėtų vykdyti pagal šį reglamentą jam pavestas užduotis, jam turėtų būti suteikti įgaliojimai laikantis tam tikrų sąlygų keistis informacija su savo narėmis, kitomis Sąjungos institucijomis ir įstaigomis ir tam tikromis nacionalinėmis valdžios institucijomis;
- (69) siekdamas savo tikslų EVF turėtų bendradarbiauti su Sąjungos institucijomis ir kitomis įstaigomis, biurais ar agentūromis, taip pat su trečiosiomis valstybėmis, kurios teikia finansinę pagalbą EVF narei. EVF taip pat turėtų teisę bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis arba subjektais, turinčiais specialių įsipareigojimų su EVF veikla susijusiose srityse. Tai apima, be kita ko, TVF ir centrinius bankus;
- (70) EVF turėtų būti taikomos Sąjungos taisyklės dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. Vertindamas Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1049/2001²⁵ 4 straipsnyje nustatytas priešastis, dėl kurių galima neleisti susipažinti su dokumentu, EVF turėtų tinkamai atsižvelgti į poreikį apsaugoti Valdytojų tarybos, Direktorių valdybos, visų jų atitinkamų komitetų, valdybos ir Auditorių tarybos posėdžių konfidencialumą, EVF vidaus finansus ir euro zonos, EVF narės arba dalyvaujančios valstybės narės, apibrėžtos Tarybos reglamente (ES) Nr. 1024/2013 2 straipsnyje, finansinės sistemos stabilumą, taip pat į tarptautinius, finansinius, piniginius ar ekonominius santykius;
- (71) ateityje EVF taip pat galėtų būti patikėtos naujos finansinės priemonės, pvz., paremti politikos iniciatyvas, susijusias su stabilizavimo funkcijos sukūrimu. Stabilizavimo funkcija skirta sušvelninti stiprių asimetrinių sukrėtimų poveikį. Tam būtų skubiai, automatiškai, pagal iš anksto nustatytus tinkamumo kriterijus paskirti anticikliniai ištekčiai. EVF galėtų padėti atlikti tokią funkciją, organizuodamas ir sudarydamas sąlygas pasinaudoti reikalingu rinka pagrįstu finansavimu, susijusiu su leidimu pasinaudoti funkcija;
- (72) galima tokios EVF teikiamos paramos stabilizavimo funkcijai forma galėtų būti tai, kad inicijavus taikymą, EVF teiktų paskolas paramą gaunančiai EVF narei. EVF teikiamos paskolos galėtų būti teikiamos be sąlygų, o pačią stabilizavimo funkciją būtų galima pradėti taikyti, tik jei tenkinami iš anksto nustatyti tinkamumo kriterijai,

---

²⁵ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I DALIS EUROPOS VALIUTOS FONDAS

1 straipsnis

Įsteigimas

1. Šiuo reglamentu įsteigiamas Europos valiutos fondas (toliau – EVF).
2. EVF statutas pateikiamas šio reglamento priede ir yra neatsiejama jo dalis.

2 straipsnis

Europos stabilumo mechanizmo teisių ir pareigų perėmimas ir jo pakeitimas

1. EVF pakeičia Europos stabilumo mechanizmą (toliau – ESM) ir perima jo teisinį statusą, kartu prisiimdamas visas jo teises ir pareigas. Procesas bus užbaigtas įsigaliojus šiam reglamentui arba gavus ESM sutikimą, priklausomai nuo to, kas įvyks pirmiau.
2. Visi esami ESM paskyrimai ir įgaliojimai liks galioti likusiu kadencijos laikotarpiu EVF struktūroje.

II DALIS TARYBOS VAIDMUO IR ATSKAITOMYBĖ

I antraštinė dalis

Tarybos vaidmuo

3 straipsnis

Tarybos vaidmuo

1. Valdytojų tarybos sprendimai, priimti pagal EVF statuto 8 straipsnio 6 dalį, 9 straipsnio 1 dalį, 10 straipsnį, 11 straipsnio 4 dalį, 11 straipsnio 5 dalį, 11 straipsnio 6 dalį, 13 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 4 dalį, 14 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio 2 dalį, 15 straipsnio 1 dalį, 15 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnio 4 dalį, 16 straipsnio 1 dalį, 16 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 1 dalį, 17 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 1 dalį, 18 straipsnio 3 dalį, 22 straipsnio 4 dalį, 22 straipsnio 5 dalį ir 23 straipsnio 1 dalį, Valdytojų tarybos priimti sprendimai dėl susitarimų dėl finansinės pagalbos programos pagal EVF statuto 13 straipsnio 3 dalį, ir Direktorių valdybos sprendimai, priimti pagal EVF statuto 9 straipsnio 2 dalį, 14 straipsnio 4 dalį, 15 straipsnio 4 dalį, 19 straipsnio 5 dalį, 16 straipsnio 4 dalį, 17 straipsnio 4 dalį, 18 straipsnio 5 dalį ir 23 straipsnio 3 dalį, po jų priėmimo nedelsiant perduodami Tarybai kartu nurodant priežastis, kuriomis jie grindžiami. Jie gali įsigaliooti tik tuo atveju, jei juos patvirtina Taryba.
2. Kai aplinkybės reikalauja EVF narei skubiai suteikti paramą stabilumui pagal 16 straipsnį, sprendimai gali būti priimti skubos tvarka. Tokiu atveju Valdytojų tarybos arba Direktorių valdybos priimtas sprendimas nedelsiant perduodamas Tarybai kartu nurodant priežastis, kuriomis jis grindžiamas. Pirmininko prašymu Taryba sprendimą apvarsto per 24 valandas nuo jo perdavimo. Taryba gali sprendimui paprieštarauti. Jei pareiškiamas prieštaravimas,

Taryba gali pati priimti tuo klausimu kitą sprendimą arba klausimą vėl perduoti Valdytojų tarybai, kad ši priimtų kitą sprendimą.

Valdytojų taryba taip pat gali sprendimą pagal 22 straipsnio 4 ir 5 dalis ir 23 straipsnio 1 dalį priimti skubos tvarka.

3. Taryba pateikia priežastis, dėl kurių ji pasinaudojo savo įgaliojimais, nurodytais 1 dalyje, jei ji nepatvirtina sprendimo, arba dėl kurių ji pasinaudojo savo įgaliojimais, nurodytais 2 dalyje, jei ji sprendimui prieštarauja. Bet koks naujas sprendimas, kurį Valdytojų taryba arba Direktorių valdyba gali priimti tuo pačiu klausimu, turi būti priimtas atsižvelgiant į Tarybos pateiktas priežastis.

4. Kai Taryba veikia pagal 1 arba 2 dalis, išskyrus atvejus, kai sprendimai priimti pagal statuto 22 ir 23 straipsnius, Tarybos narių, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių valiuta nėra euro, balsai suspenduojami. Kvalifikuota balsų dauguma apibrėžiama pagal SESV 238 straipsnio 3 dalį. Valdytojų tarybos pirmininkas gali dalyvauti Tarybos posėdžiuose.

4 straipsnis

Paskelbimas

Pagal 3 straipsnio 1 dalį Valdytojų tarybos priimti ir Tarybos patvirtinti sprendimai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

II antraštinė dalis

Atskaitomybė

5 straipsnis

Atskaitomybė Europos Parlamentui ir Tarybai

1. Už savo užduočių vykdymą EVF atsiskaito Europos Parlamentui ir Tarybai.
2. EVF kasmet Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai pateikia ataskaitą apie savo užduočių vykdymą, kartu su metinėmis ataskaitomis ir finansinėmis ataskaitomis. Valdantysis direktorius šiuos dokumentus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai, ir šios abi institucijos tuo pagrindu gali surengti bendrą diskusiją.
3. Valdantysis direktorius Europos Parlamentui paprašius arba savo iniciatyva gali pasisakyti kompetentinguose Europos Parlamento komitetuose apie EVF užduočių vykdymą.
4. EVF žodžiu arba raštu atsako į Europos Parlamento arba Tarybos jam pateiktus klausimus, laikydamasis paties EVF nustatytos tvarkos.
5. Gavęs prašymą, valdantysis direktorius už uždarų durų vykstančias žodines diskusijas su Europos Parlamento kompetentingų komitetų pirmininkais arba pirmininkų pavaduotojais apie savo užduotis, įskaitant socialinio poveikio vertinimą, paramos finansiniam stabilumui įgyvendinimą ir kredito linijų teikimą arba garantijų nustatymą BPV paremti, laiko konfidencialiomis. Europos Parlamentas ir EVF sudaro susitarimą dėl išsamios tokių diskusijų organizavimo tvarkos, kad būtų užtikrintas visiškasis konfidencialumas.

6 straipsnis

Atskaitomybė nacionaliniams parlamentams

1. Pateikdamas 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitą, EVF tuo pačiu metu ją persiunčia tiesiogiai EVF narių ir dalyvaujančių valstybių narių, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 2 straipsnyje, nacionaliniams parlamentams. Savo pagrįstas pastabas apie tą ataskaitą nacionaliniai parlamentai gali pateikti EVF.
2. 1 dalyje nurodytų valstybių narių nacionaliniai parlamentai gali prašyti EVF atsakyti raštu į visas jų EVF pateiktas pastabas arba klausimus, susijusius su EVF uždaviniais.
3. EVF narės nacionalinis parlamentas gali pakviesti valdantįjį direktorių dalyvauti apsikeičiant nuomonėmis apie pažangą, padarytą teikiant paramą finansiniam stabilumui.

III DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7 straipsnis

Nuorodos Sąjungos teisėje

Nuorodos Sąjungos teisėje į Europos stabilumo mechanizmą arba ESM laikomos nuorodomis į Europos valiutos fondą arba EVF.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas